ՆԻՒՄԷՐՕ 1932

1884 ՅՈՒՆՎԱՐ 19 ԲԷՆՃԵԼՆՊԻՀ

ՍԼ-ԲԻԶԻՆՃԻ ՍԼՆԷ

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖԷՄԵՐ

ՄԻՎԱՏՏԸ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՍԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵՒՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԱՊՕՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

Մէկ միտիկէ 20 ղրուշտան

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՋԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 200 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 105 »
Իւչ այլըգ . . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՋԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . . . 240 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 125 »

40 ԲԱՐԱ

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ամսեայ սահիմիէյէ . . . 8 ղրշ.
4 ամսեայ սահիմիէյէ . . . . . 2 »

ԻՒԹԱՐ . Պանգա , Շիրքէթ վէ ուսմանը սարրաֆիկէյէ այիտ իլանաթ .

2 վէ 3 ամսեայ սահիմիէլէրէ . . . 6 ղրշ.
4 ամսեայ սահիմիէյէ . . . . . 4 »

Զիյատէ միւտէթ իչիւն իլանաթա այլը բազարլըգ օլուր ։

Մէվսիմ նաֆիայա տայիր սէնտէլէր մէճմանէն գապալ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իստէ օլունմայաճագ տըր ։

40 ԲԱՐԱ

Իտարէխանէսի , հէյէթը Թահրիրիյէսի վէ մաթպասը , Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 խանէտէ տիր ։ — Կազէթանըն ումուրը իտարէ վէ Թահրիրիյէսինէ այիտ քեազիֆէի մէվսում հագգընտա Միւարիի կազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիպի , քեազիֆէի մէքեաթիպլին տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր ։

ԿԻՒՆԼԻՒԻՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Հիւքիւմէթը Սէնիյէ՝ Մըսրը մէսալիհի հագգընտա Լօնտրատա մուգիմ Օսմանը ոէֆիրի Միւդիւրիս բաչա հազրէթլէրինէ պա թէլէկրաֆ թալիմաթ իթա իթմիշ օլմաղլա , սէֆիրը միւշարէլէյհ պու թալիմաթը ախզ իտինճէնկիլիթէրրա իսարիճիյէ նազրը Լօրտրանվիլ իլէ պիր միւլագաթ իճրա իտիւա , իշպու միւլագաթըն նէթիյճէսինի Պապը Ալիյէ իշար էյլէմիշ տիր ։

Պու պապտէ յույու պուլան պիր հավատիսէ կէօրէ , մուխապէրէի մէգքիւրէ՝ Սուտանըն ասաքիրը Մըսրիյէտէն թախլիյէսի վէ պու թախլիյէ իչիւն կօրտօն բաշանըն Մըսրը իրսալի վէ Մասուատան տօլայը Հապէշիսթան իլէ ճէրէեան իտէն միւզաքէրաթ հագգընտա վագը օլմուշ տըր ։

* * *

Խարթումտան 18 յունվար թարիխիլէ Թայշա եազըլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ , խարթումը պիր սաաթ մէսաֆէսինտէ վագը Սըճրաաֆ նամ մահալտէ պիր չօգ տէրվիշ վէ չէխլէր թէճէմմիւ իտուպ , էհալիյի Մէհմիտէ պիրէշմիյէ տավէթ ու թէշվիգ իթմիշլէր վէ օն կիւնէ գատար պէօմիւք պիր օրտու կէլէճէկկինի խապէր վերմիշլէր տիր ։ Օ վագթտան պէրու խարթում էհալիսի՝ ինկիլիզլէր հագգընտա օյան թավր ու մուամէլէլէրինի պիւսպիթիւն տէյիշիրիպ , հաթթա ինկիլիզ լիրասընը պիրէ պիր ոլոր էքսիյինէ այրաղա նազ իտիյօրլարըմըզ։

* * *

Թայշ՝ խարթումըն մուհաֆազասը լիւզումը իւզերինէ իսրար իտէրէք , եազընը պու այտտէ Սուաքիմ իլէ Գահիրէնին տէ մուհաֆազա օլունապիլէճէկկինի պէյան իթմէքտէ , վէ ֆագաթ սէվահիլ միւսթէսնա օլարագ , խարթումըն ճէնուպ ճիհէթինտէ պուլունան Սուտան գրթասընըն քեամիլէն թախլիյէսինի թավսիյէ էյլէմէքտէ տիր ։

Հալ պու քի տիկէր Թարաֆտան Բարիզտէն Կոլէն ոը Մէնէթ եազըլարընա կէօրէ , ինկիլթէրրա՝ Սէնաար վէ խարթում տախլի օլարագ Սուտանտան մաատա թէքմիլ Նիւպիայը տախի Նիլին իքինճի ֆասլընա գատար Մէհմիտ Թէրք իթմէյէ գավիէն գարար վերմիշ տիր , զիրա ինկիլիզ վէ Մըսրը օրտուի միւխթէլիֆինին Մէհմիտ մուգավէմէթ իթմէյէ նէ ճէսարէթի վէ նէ տէ գուվվէթի վար տըր ։

Նիլին Տելթա Թապիր օլունան իչ քէօչէ արազիսինտէ տէ ինկիլիզլէր իսքեան իտիլէճէք իմիշ։

* * *

Իսքենտէրիբէյէտէն Տելլէ Նէ-էլ եազըլարընա կէօրէ , Սինգաթ միւտիրի՝ էվվէլճէ մէմուլ իթտիկինէ բաղմէն , ասաքիրը մուհաֆըզանըն այրն նիհայէթինէ գատար տայանամայաճաղընը հիւքիւմէթը Մըսրիյէ յէ իշար իթմիշ օլմաղլա , Պէյգըր բաչա պիր ան էվվէլ Սէնգաթրն իմտատընա կիտճէճքմիշ ։

* * *

Գահիրէտէն եազըլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ , խարթումտա պիր մըգտար Գըպթի գաթլ օլունմուշլար տըր ։ Գահիրէտէ տէվէրան իտէն պիր շայիա կէօրէ , շէհրը մէգքիւրտէ 700 Ալրապ ասքերի՝ Սուաքիմէ կիթմէեէ էմր ալմըշլար իսէ տէ , Զօպէյր բաշանըն թահթը գօմանտասընտա օլմատըգճա պիր եէրէ կիտէմէյէճէքլէրինի պէեան իթմիշլէր տիր։

Պիր ալայ սիւարի ճէպրէն թըրէնկերէ պինտիրիլմիշ իսէ տէ , 40 գատար նէֆէր իլէ 4 զապթի գաչմադա մուվաֆֆագ օլմուշլար տըր ։

* * *

Պէյգըր բաչա՝ Սուաքիմտէ նէյր իթտիյի պիր պէյաննամէտէ , Սուտան ասիլէրինին կէլիպ թէսլիմ օլմալարը իչիւն պիր մէօհլէթ թաեին էյլէմիշ օլատուրընտան , մէօհլէթը մէգքիւրէնին միւնդագիյէ օլմասընա գատար թէպավուզի հարէքէթ իճրա իտիլմէմէսինէ դարար վերիլմիշ տիր ։

* * *

Էլբօրա կազէթալարընըն պէեանընա կէօրէ , թարապլուսը Ղարպտա Սիւնիսի Նամինտա դաէթ նումուզը պիր ատամ Մէհմիտիյէ միւսաիտ պուլունույօր իմիշ։

Տէպէ Նէ-էրը ալտրը պիր թէլէկրաֆա կէօրէ , թարապլուսը Ղարպ գապիտէլէրինտէն պիր թագմիր Մէհմիտիյէ իլթիհագ իթմիշլէր իմիշ ։

Գահիրէտէն տախի օլ պապտէ վերիլէն մալիմաթա կէօրէ , մերգում Սիւնիսի՝ Աֆրիգա սէվահիլինտէ թարապլուսը Ղարպտան Մըսրը վէ պէյլի Սիւէյշ սէվահիլինէ գատար մէվճուտ օլան գապիտէլէր ինտինտէ նումուզը օլմաղլա , էէնի գարըշգիլգալար զուհուրինտէն գօրգուլույօր իմիշ։

—

Աէմանիա սէֆարէթի թարաֆընտան Պապը Ալիյէ կէօնտերիլէն պիր գրթա մուխթիրէտէ , տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Աէմանիա տէվլէթի պէյնինտէ մէրիրիլ իճրա օլան թիճարէթ ահտնամէսինին խիթամընա 7 սէնէ տահա գալըր իսէ տէ , միւտտէթը մէգքիւրէտէն վազ կէչիրիպ , Պապը Ալինին թէքլիֆաթը իւզերինէ տիկէր թիճարէթ ահտնամէսինին վէ պիր կէօմրիւք թարիֆասընին միւզաքէրէսինէ հազըր պուլունըլտուղը , վէ ֆագաթ պագը թատրլաթ վէ խուսուսի իլէ Աէմանիա տէվլէթինին էն զիյատէ մազհարը միւսաատէ օյան տէվլէթլէրտէն ատտ իտիլմէսի մէյրութ օլտուղը պէյան իտիլմիշ տիր ։

Երինէ սէֆարէթը միւարէլէյհատան Պապը Ալիյէ վերիլէն տիկէր պիր իքինճի մուխթիրէտէ թիճարէթ ահտնամէի ճէտիտինին ագտրնա գատար Աէմանիատան մէմալիքը տէվլէթը Օսմանիյէյէ վիրուտ իտէճէք էմթաա թիճճարիյէնին գըյմէթը մուխամմէնէսինտէն եիւզտէ 8 ըէսմը կէօմրիւք վերիլմէսի վէ եախօտ մէվճուտ կէօմրիւք ըէսմի թարիֆալարընտան պիրի գապուլ իտիմասի խուսուսլարընտա Աէմանիա թէպաասընըն մուխթար գալմալարը թալէպ օլունմուշ տըր ։

—

Աւսթրիա-Մաճարիսթան սէֆիրի պարոն Գաիսա՝ ախիրէն Օատրազամ վէ խարիճիյէ նազրը բաշալար հազարաթըյլա տէֆաթլէ իճրաի միւլագաթ իտէրէք , Աւսթրիա-Սըրպ տէմիր եօլլարընըն Շարգ տէմիր եօլլարըյլա բագթ ու իլսագը մէսէլէսի իւղէրինէ պահս իթտիկի սրբատա , Օսմանը վէ Աւսթրիա թիճարէթ ահտնամէսի մէսէլէսինի տախի զիքր իթմիշ օլմաղլա , հիւքիւմէթը Սէնիյէ՝ պու կիւնլէրտէ Աւսթրիա սէֆարէթինէ պիր նօթա իրսալ իտէրէք , կէօմրիւքլէրին թարիֆա ուսուլի իլէ գըյմէթը մուխամմէնէնին 100 տէ 8 բուսումը ուսուլինտէն հաՆկըսընը գապուլ վէ ինթիխապ իթտիքլէրինի Աւսթրիա թէպաասընն բէյինէ պրագմաղա Աւսթրիա տէվլէթինին հագգը օլմատըղընը պէյան իթմիշ , վէ Օսմանը իլէ Աւսթրիա թիճարէթ ահտնամէի ճէտիտինին ագտրնա գատար Աէմանիատան մէմալիքը տէվլէթը Օսմանիյէյէ վիրուտ իտէճէք էմթաա թիճճարիյէնին գըյմէթը մուխամմէնէսինտէն եիւզտէ 8 ըէսմը կէօմրիւք վերիլմէսի վէ եախօտ մէվճուտ կէօմրիւք ըէսմի թարիֆալարընտան պիրի գապուլ իտիմասի խուսուսլարընտա Աէմանիա թէպաասընն մուխթար գալմալարը թալէպ օլունմուշ տըր ։

—

Աւսթրիա-Մաճարիսթան սէֆիրի պարոն Գաիսա՝ ախիրէն Օատրազամ վէ խարիճիյէ նազրը բաշալար հազարաթըյլա տէֆաթլէ իճրաի միւլագաթ իտէրէք , Աւսթրիա-Սըրպ տէմիր եօլլարընըն Շարգ տէմիր եօլլարըյլա բագթ ու իլսագը մէսէլէսի իւղէրինէ պահս իթտիկի սրբատա , Օսմանը վէ Աւսթրիա թիճարէթ ահտնամէսի մէսէլէսինի տախի զիքր իթմիշ օլմաղլա , հիւքիւմէթը Սէնիյէ՝ պու կիւնլէրտէ Աւսթրիա սէֆարէթինէ պիր նօթա իրսալ իտէրէք , կէօմրիւքլէրին թարիֆա ուսուլի իլէ գըյմէթը մուխամմէնէնին 100 տէ 8 բուսումը ուսուլինտէն հաՆկըսընը գապուլ վէ ինթիխապ իթտիքլէրինի Աւսթրիա թէպաասընն բէյինէ պրագմաղա Աւսթրիա տէվլէթինին հագգը օլմատըղընը պէյան իթմիշ , վէ Օսմանը իլէ Աւսթրիա թիճարէթ ահտնամէսինին միւտտէթի հէնուզ միւնդագիյէ օլմամը օլտուղընա տախի Աւսթրիա սէֆարէթինին իթեան իլլէտիկի իթերազա կէլինճէ , Պապը Ալի՝ թիճարէթ ահտնամէլէրինի միւտտէթլէրի խիթամ պուլմաղտան էվվէլ թաատիլ իթմէյէ թէմամը յա հագգը օլտուղունու իչար իթմիշ , վէ պունա միսալ օլարագ , պունտան ագտէմ ֆրանսանըն օլ պապտէ թաատիրաթ գապուլ իթտիյինի , վէ ախիրէն տէ Աէմանեանը Թիւրքիա իլէ օյան թիճարէթ ահտնամէսինին թաատիրինէ մուվաֆագաթ իթտիյինի տէրմիյան էյլէմիշ տիր ։

(ՏԱԽԻԼԻՅԷ վէ տախի հավատասաթ իչիւն ասն սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլունա) ։

ԳԱԼՊԱԶԱՆԼԱՐԸՆ ՄՈՒՀԱՌԷՄԷՍԻ

Տիւն մահքէմէի ճիհայէթտէ գալպազան վէ միւֆթէրիլէրին մուհաքէմէի մալիմէսինին հուգուգը չալսսիյէ գըսմը իճրա գըլընըպ , մէրգուման հագգընտա գրաաթ օլունան գարարրն սուրէթի պէրվէճհի աթի տիր ։

«Պէյօղլու բօլիս տահրէսինտէ միւսթախտէմ խաֆիյէ մէմուրլարընտան Բէլ Մէհմէտ վէ Բիւչիւք Մէհմէտ վէ Բիւրտ Պէքիր վէ Օտաճը Մուսթաֆա իլէ Միլթօ վէ Բաշիտ վէ Ֆիրարի Գարրիէլին՝ մէնաֆիի զաթիյէլէրինէ խրտմէթ գատը իլէ ալէյհէրինէ գալպազանլըգ ֆիիլինի ազվ ու իանատ իթտիքլէրի թէճագուգ իթմէքլէ պու եիւզտէն տիւշար օլոգլարը զարար ու զիյանլարընն թագմինինի միւսթէտի թէրզի վասիլ վէ գունտուրաճը Գօսթի վէ թէրվի Եանգ ո վէ մէյլանէնճի Եանի վէ գուլումճը Դանիէլ վէ պիրատէրի Ստեփան վէ շէքէրճի Արիսթիտի վէ գամպուր Նիգօլա վէ միթէվէֆա թօտօրի վերէսէսի Տիմիթրի թարաֆլարընտան վերիլէն արզուհալլար միթալէա օլունտը ։

Մէգքիւր իսթիտալարտա միւֆթէրի ալէյհիմը մէրգումանտան Վասիլին 49403 , վէ թօտօրի վերէսէսինին 30,700 վէ գունտուրաճը Գօսթինին 12418 , վէ թէրզի Եանգօլն 9635 , վէ գուլումճու Դանիէլ վէ պիրատէրի Ստեփանին 35409 , վէ մուխիր Կարապետ տախի 5700 զ. վէ Դանպուր Նիգօլա տախի 212 ատէտ Ֆրանսըզ լիրասը վէ շէքէրճի Արիսթիտի մրգտարթային իթմէյէրէք , թագմինաթ թալէպ վէ տավտ իթմէքտէ օլտուգլարը միւնտերիճ իսէ տէ , ինտէթէտիգ միւթալէպաթը մէգքիւրէ ֆահիշ օլտուղընտան , մերպուճ տէֆթէրտէ միւֆրէտտաթը կէօսթէրիլտիկի վէճհէյլ , մերգումանտան Վասիլէ 12250 վէ միթէվէֆա թօտօրի վերէսէսինէ 11600 , վէ թէրզի Եանգօլա 4095 , վէ գունտուրաճը Գօսթիյէ 4660 , վէ գուլումճը Դանիէլ վէ պիրատէրի Ստեփանա 13430 , վէ շէքէրճի Արիսթիտիյէ 4000 , վէ գամպուր Նիգօլայա 3520 , վէ մուխիպիր Կարապետ տախի 2520 զուրուշ թագտիր իտիլմիշ վէ իշպու մէպլաղ հատտը իթիտալտա պուլունմուշ վէ Եանինին վերմիշ օլտուղը իսթիտասընը պատէլ հիւքմ մահքէմէյէ իթա գըլընտըղը հէվալէ թարիխի իլէ թէհագուգ իթտիկինտէն , ատա օլտուղը հուգուգ մահքէմէսինէ միւրաճաաթ իթմէսի լիւզումինա գարար վերիլմիշ տիր ։ »

ԹԷԼԼԻԿՐԱՖ

Ամանս Բիւթէրէն Լիւթլէ Մ. Ինվլինպրը Թրոֆիքտան մարեպանդը Բեռլին օրանտ Բէլէկրաֆտէ գրը ։

Պէրլին 30 յունվ.

Թաշ տէսթիկեահրնտա պասըլմըշ պիր թագրմ իսթիթալ էվրագը սուրէթը խաֆիյէ վէ զարիպտէ օյարագ Բուսիանըն հէր թարաֆընտա նէյր իտիլմիշ տիր։

Շիմտիյէ գատար մուէլլիֆլէրի քէշֆ օլունամմըշ տըր ։

Պէրլին 30 յունվար

Բէթէրսպուրկտան վիրուտ իտէն հավատիսլէրին պէյանընա կէօրէ , եէնիտէն խաֆի պիր նիհիլիսթ մաթպասը զապթա թարաֆընտան մէյտանա չըգարըլմըշ տըր ։

Թէէմին օլունտուղունա կէօրէ զապթ օլունան էվրագ միյանընտա Բուսիատաքինիհիլիսթլէր իլէ ինկիլթէրատա մուգիմ նիհիլիսթլէր արասընտա միւնասէպաթ մէվճուտ օլտուղունը միւսպիթ պագը էվրագ պուլունմուշ տըր ։

Պէրլին 30 յունվար

Բէթէրսպուրկ կազէթալարը՝ խթիգրաղը ճէտիտէ տախի օյան շայեալարը թէքզիպ իլէ Բուսիանը միւտտէթը մէտիտէ ագտը խթիգրաղ իթմէտէն սարֆը նազար իտէպիլիր օլարընը պէյան իտիյօրլար ։

ԱԶԳԱՑԻՆ

Տիւն Բաղ. Ժողով՝ Գալաթա խորհրդարանընտա Մաքսուտ Սիմոն պէյ էֆ. հազրէթլէրինին Ատենապետութիւնը թահթընտա իճթիմա էյլէյիպ , պէրվէճհը ատթի պագը զարարլար վերմիշ տիր։

Մէճլիսը մէգքիւր՝ Մուշ Առաջնորդը Ալէքսէեան Գեր . Տ. Գրիգորիս Սրբազանըն մահագը մէգքիւր Ս. Կարապետ վանքընտան մաթլուպը օյան մէպլաղը թային իթմէք վէ պու բարայը թահսիլ էյլէմէք իւզրէ պիր գօմիսիօն թէշքիլ իտուպ , իշպու գօմիսիօնա քէնտի թարաֆընտան Հալաճեան Բարսեղ վէ Գըլըճճեան Գէորգ էֆէնտիլերի անդամ նասպ իթմիշ , վէ մէճլիստէ հազրը օյան բուհանիի մումանէյէ տախի քէնտի թարաֆընտան Իզմիրլեան Գեր . Տ. Մատթէոս Սրբազան իլէ Նուրեան Յովհաննէս էֆ . հազրէթլէրինի ադա թային ու ինթիխապ էյլէմիշ տիր։

* * *

Մալիմահիր քի , Մէարիֆ նէզարէթի՝ միլլի մէքթէպլէրէ միւտտէյէ իթմէք իսթէտիկինտէն , Միլլէթ մէճլիսը ումումիսի կէյէնտէ պու մէսէլէյի նազարը տիգգաթա ալարագ , Բաղ. Ժողովը պու պապտէ իյզահաթ իթասընա տավէթ իթմէյէ գարար վերմիշ իտի ։

Տիւնքի Բաղ. Ժողով՝ Ատենապետ Սիմոն պէյին եարընքի ճումա կիւնիւ իճթիմա իտէճէք օլան Միլլէթ մէճլիսը ումումիսինէ պումէսէլէյ հագգընտա իյզահաթը լազըմ վերմէսինէ գարար վերմիշ տիր ։

* * *

Կիլիկիա կաթողիկոսը Ամեն. Տ. Մկրտիչ Սրբազան հազրէթլէրի ալէյհինտէ շիքայաթը հավի օլարագ Ատանատան Բաթրիգիանէյէ պիր մահղէր վիրուտ իթմիշ օլմաղլա , Բաղ. Ժողով՝ մահղէրը մէգքիւրըն եկեղ. Համագ. Ժողովա իրսալինի թահթը գարարա ալմըշ տըր ։

* * *

Տիւնքի մէճլիս՝ Կիլիտտէ Գանտիա չէհրինտէ վագը քիլիսէ իլէ անրն ագարաթընա տաիր օյան մէսէլէյի տախի միւղաքէրէ իտուպ , քիլիսէ իլէ ագարաթը մէգքիւրէյի թահթը թէէմինաա ալմաղա , վէ շունըն պունան էլինտէն գուրթարըպ միլլէթ ֆայիտէլի պիր սուրէթտէ գուլլանմաղա գարար վերմիշ տիր ։

* * *

Ինթիխապ վէ մուհասէպաթ մէսէլէլէրինտէն տօլայը Վանա թաղ. խորհուրդէյա էհալի ադրասընտա պիր գէյլ ու գալ զուհուրա կէլմիշ օյմաղլա , Բաղ. Ժողով՝ պու մէսէլէյի քէնտի Ատենադպիրի Տօգթօր Այվազեան Նչան էֆ.յէ հէվալէ իթմէյէ գարար վերմիշ տիր ։

Էֆէնտիի մումայիլէյհ՝ մատտէի մէգքիւրէյէ միւթէալիգ օլան եվրագը կէօղտէն կէչիրիպ մէսէլէյի էյիճէ թէտգիգ իթտիքտէն սօնրա , էսպապ ու վէսաիքը թէսվիյէսինի մէճլիսէ արզ ու թագտիմ իտէճէք տիր ։

* * *

Գալաթա Բաղ. խորհուրդընըն միւտտէթը մէմուրիյէթի խիթամ պուլմուշ օյմաղլա , մէգքիւր խորհուրդ՝ խթիֆանամէսինի կէօնտերմիշ օլտրղընտան , Բաղ. Ժողով՝ ինթիխապաթը ճէտիտէ իչիւն մահալը մէգքիւր Քարոզիչի Այվազեան Գեր. Տ. Յովսէփ վարդապետ Թալիմաթ իսալինէ գարար վերմիշ տիր ։

* * *

Զնքուշ Վանահայրը վէֆաթ իթմիշ օլուպ , Վանքըն բուհանիի մումայիլէյհ իւզերինէ Թարու իտիլմիշ օյան ադարաթը տա շէրան մահլիւլէ կիթմիշ օլտրղընտան , Վանքըն շիմտի էսպապ ու վէսաիթը իտարէ վէ թէսայիւշտէն պիսպիթիւն մահրումգալմըշ օլտրղընը տիւնքի Բաղ. Ժողով նազարը տիգգաթա ալարագ , պա Թագրիր հիւքիւմէթը Սէնիյէն չէֆագաթ ու մէրհամէթինէ պիլմիւրաճաա , ադարաթը մէգքիւրէնին երինէ վանքա ֆէրաղ ու իտտէսինի իսթիրհամ իթմէյէ գարար վերմիշ տիր ։

* * *

Իզմիրտէ պիր հիւքիւմէթ մէմուրընն մուխթարլար նասպ ու թայինի մատտէսինէ միւտտէսէլէ իթտիկինէ տաիր մահղը մէգքիւրտէն Բաթրիգիանէյէ Թահրիրաթ եազըլմըշ օլմաղլա , տիւնքի մէճլիս՝ Սահմանադրութիւն վասէթասըյլա միլլէթէ պախշ օլունան իմթիյազաթ մուճիպլիճճէ , պու կիպի միւտտախէլաթա մահալ պրագմամաղա սայ ու զարլրէթ իտիլմէսի իչիւն Իզմիր Գաւառ . Ազգային Վարչութիւնընա պիր ճէվապնամէ եազմաղը Թահթը գարարա ալմըշ տըր ։

* * *

Պունտան ադէմ եազտրըղմըզ վէճճէլ , Տէօքմէճեան Միհրան էֆ. Նարը գարու Թարաֆընտան Միլլէթ մէճլիսը ումումիսինէ երեսխոխան ինթիխապ օլունմուշ օյմաղլա , Բաղ. Ժողով՝ իշպու ինթիխապը մերի վէ միւթէպէր Թանրյարադ , լազըմ կէլէն բարթիսընը եարընքի Միլլէթ մէճլիսը ումումիսինէ Թագտիմ իթմէյէ գարար վերմիշ տիր ։

* * *

Տիւնքի Բաղ. Ժողով՝ Եարընքի Միլլէթ մէճլիսը ումումիսինէ Ազգ. Վարչութիւնէն ահվալը հաղրէրէ հագգընտա Ատենապետ Սիմոն պէյ հազրէթլէրինին չիֆահէն մալումաթ վերմէսինէ տախի գարար վերիպ , տիկէր պագը մահալի վէ թաշրա մէսաիրը խուսուսիյէտիտ թէսվիյէ իթտիքտէն վէ Պապը Ալիյէ Թագտիմ օլունաճագ Թագրիրլէրի կէօղտէն կէչիրիպ իմզա իչիւն Բաթրիգ Ամեն. Տ. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինէ կէօնտերտիքտէն սօնրա , սաաթ 11 բատտէլէրինտէ տաղըշմըշ տըր ։

—

Բաթրիգ վէքիլի Ռուսճուգլեան Գեր. Տ. Գէորգ վարդապետ տիւնքի կիւն իչիւն կրօն. Ժողովը իճթիմաէ տավէթ իթմիշ իսէ տէ , մէճլիսը մէգքիւր երինէ ինիգատ իթմէյիպ , հաթթա Ալվազեան Գեր. Տ. Յովսէփ վարդապետ , Արամեան Տ. Գրիգոր , Տ. Խաչատուրեան Տ. Խաչատուր վէ Խասքէօյէքի Տ. Մինաս քահանայարտա մէգքիւր Ժողով ազալրղընտան իսթիֆալարընը իրսալ իթմիշլէր տիր ։ Փափազեան Գեր. Տ. Յակոբ Ալչոտ վարդապետ իլէ Փափազեան Արժ. Տ. Յովհաննէս վարդապետ վէ Հիւնքեարպէյէնտեան Արժ. Տ. Յովհաննէս քահանայ տա զաթէն իսթիֆա իթմիշ պուլընտրգ. լարընտան , Բաթրիգ վէքիլի տիւն Բաղ. Ժողովա կէլէրէք կրօն. Ժողովն պու հալինի արզ ու պէեան էյլէմիշ օլմաղլա , մէգքիւր Բաղ. Ժողով՝ վէքիլ Թարաֆընտան պու պապտէ եարընքի Միլլէթ մէճլիսը ումումիսինէ պիր բարօրթօ եազըլմասընա գարար վերմիշ տիր ։

—

Տիւն Ցնտես . խորհուրդ իճթիմա իտէրէք , շիմտիյէ գատար Թէէտիյէ օլունմամը օյան մուգաթալար հագգընտա Գաւառ . վարչութիւնարա մուէսսիր Թահրիրաթյար եազմաղա , վէ Բաթրիգխանէ մէմուրիյինի իլէ անլէրին մասչաթը հագգընտա Թէտտապիր իթթիխապ իթմէյէ գարար վերմիշ տիր ։

Քեզալիք տիւնքի Ցնտես . խորհուրդ՝ իւսկիւտարտա իճատիյէտէ ինչա օլունաճագ քիլիսէ իչիւն իանէ ճէմի խուսուսընտա ինչաաթ գօմիսիօնը մախսուսընա Թալիմաթ իթասընա տախի գարար վերմիշ տիր ։

—

Մեծ. Էֆէնտի .

Թէրճէմանը Էֆէնտի լրագրին իւր 1924 թուոյն մէջ եկեղեցական ռանձնաշնորհմանց խնդրոյն նկատմամբ Պատրիարքարանի կողմէ Բ. Դրան մատուցեալ վերջին «Թագրիրին» մէկ քաղուածն հրատարակած էր , զոր միևնոյն Թերթէն առնլով վերատպած են նաև ուրիշ տեղական լրագիրներ ։

Պատրիարքարանի Դիւանատունն հրահանգ ընդունած է յայտարարելու ի պաշտօնէ որ այդ քաղուածն սխալներ կը պարունակէ , և կը տարբերի «Թագրիրին» իմաստէն և պարունակութենէն , հետևապէս չկրնար բնաւ անոր հարազատ ամփոփումը համարուիլ ։ Մնամք յարգանօք

Դիւանադպիր
Բ. Թէլեան

18 յունվար 1884
ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պոլիս

Թ. Էֆէնտիս—Բաթրիգխանէ Դիւանադպիրի Թէլեան Բաթրոյ էֆէնտինին իշպու մէքթուպընտան անլայշըլըղընա կէօրէ , իմթիյազաթը բուհանիէ հագգընտա քի նէշրիյաթմըզ՝ Թագրիրին միւհթէվիյաթընա ՊԻՍՊԻԹԻՆ մուղայիր օլմայը , իլա պագը խաթալարը միւհթէվի իմիշ։ Պունա հիչ թաաճճիպ իթմէմէլի տիր , զիրա եաընըզ գրաաթը իքի սաաթ սիւրէն պիր Թագրիրին մէպլինի զիհինտէ ԹուԹուպտա Թ. Էֆէնտիսա 100 սաաթը իչինտէ խիլասա իթմէք գօյայ պիր շէյ օյմատըղը կիպի , էլպէթթէ այընա տա հարթիյէն պիսպիթիւն մուԹապրգ օլամագ։ Պիզ պու գաատարընը օյուն նէյր խէրէք էհալինին մէրագընը տէֆ իտէպիլտիկիմիզէ իթթիխար իտէրիզ։ Բաթրիգխանէ տախի մէքթուպը մէգքիւրը մաթպասմըզա իրսալ վէ եաընըզ պիր գաչ խաթա պուլունտըղընը իպրաղ էյլէմէսիյլէ պու էֆէնտիսարը Թաստիգ իթմէքտէ տիր ։

Տիւն կէճ վագթտա Ամթպասմըզա պիր մէքթուպ վիրուտ իտիպ , պու տախի իմթիյազաթը բուհանիէ հագգընտա օյան նէշրիյաթմըզը Թաստիգ իթմէքտէ օլտրղընտան , մէքթուպը մէգքիւրը պէրվէճհը աթի տէրճ իտէրիպ ։

Տէր Խմբագիր ,

Աէնէլ օրաթերթը՝ Զեր Թերթին մէջ հրատարակեալ ազգ. եկեղեցական առանձնաշնորհմանց մասին Պատրիարքարանէն Բ. Դրան յղեալ Թագրիրին ամփոփումը սխալ համարելով՝ նոյնին հերքումը կը խնդրէ Պատրիարքարանէն ։

Սակայն նոյն Թագրիրին ամփոփումն , զոր հրատարակած էք , գրեթէ այնքան համիմաստ է բընագրին , որքան կարելի է ընթերցումը միայն գրեթէ երկու ժամ տևող Բոէրերի մ'այնքան կարճ ամփոփումը ընել , ինչպէս ըրած էք ։

Միայն Թէ եկեղեց. Համագումար ժողովէն պատրաստեալ Հայերէն բնագիրը երբ Թուրքերէնի կը թարգմանուի , հարկ տեսնուած է այն երկու յօդուածները միայն վերցնել , զորս դուք առանց յիշատակելու գրած էիք Թէ «կան երկու յօդուածներ ևս , որոց մասին ևս ՀՊԻրաշ եղած է ։»

Ահա այս է փոփոխութիւն բուածը , կամ տարբերութիւնն ձեր հրատարակութեան և նոյն Թագրերին ։ Եթէ պատրիարքարանէն նոյն Թագրերին բնագիրն հրատարակուի , հետաքրքիր ազգայինք պիտի տեսնեն բնագրին ձեր հրատարակածէն այնքան մեծ տարբերութիւն մը չունենալը։

Մնամ ողջունիւ ի Տէր
Ոմն Եկեղեցական

1884 յունվ. 18

ԻԼԱՆ

Մատամ Գօնթէս Ալէօնրն ճէնազէ ալայը ալաֆ. փէտր. 4է եանի կէլէճէք բազար երթէսի կիւնիւնէ թէէխիր օլունուպ էվվէլճէ պէյան օլունմըշ օլան մահալ վէ սաաթտա իճրա օլունաճագ տըր։

ՄԸՍԸՐ ՄԷՍԷԼԷՄԻ

Մ. ԶԷՄՊԸՐԼԷՑՆԻՆ ՆՈՒԹԳՈՒ

Ինկիլթերրա վիւքէլասը ազասընտան Մ. Զէմպըրլէցնին, նիուքէպլ չէհրինտէ, վիւքէլաի սապրդ ազասընտան Լօրտ Սալիզպէրիին վէ սբբ Սթաֆորթ Նորթգոթը հիւճումարընա պիր ճէվապ օլապիլէր սուրէթաէ իրատը նութգ եթաիկինտէն, քէնտի ֆբրդասընտան, Եանի սէրպէսիյէթ թարաֆկիրլէրինտէն 4000 քէսան մէզքիւր նութգտա հազբը պուլունմագտա իտիլէր։

Միւմիլէյհ ճէնապլէրի, պիր թագբմ տախիլի մէսէլէլէրտէն պահս իլլէտիքաէն սոնրա, Մբսբը մէսէլէսի պիկիմ կիւնիմիզտէ միւճուաէ կէթիրիյմիշ պիր շէյ օլմայբբ։ վիւքէլաի սապրդ թարաքընտան այնէն պիզէ տէվր ի-տիրմիշ իտի։

Նալընբզ չու սէօզիւմէ տիգ-գաթ պուէյուրմանբզը բէճա իտէ-բիմ քի, շիմաքի վիւքէլա Մբսբը իշլէրինէ միւտախէլէ իլլէտի-յինտէ, ասլա իսթէմէյբէք իթ-միշ, վէ մէվճուա պուլունան ֆէ-նալբգլար միանընտա, միւտա-խէլէյ ֆէնալբրընն էն խաֆիֆի օլտուզունա տօղրուլուգլա գա-նաթ բէյտա իտէրէք միւտա-խէլէյէ գարար վէրմիշ տիր։ (Ալ-գբշլար)

Մնտան սօնրա վագը օլան հալ-լէր, վէ Լօրտ Սալիզպէրիին վէ քէնտի ֆբրդասը գբլաղուզլարընտան սայիրլէրինն, կէօյա ին-կիլթերրա մէմալիքինին նամու-սունու իկալ իլլէմիշիզ տեյէրէք իւզէրիմիզէ վուգու պուլան ին-թիգամ հիճուումարը, մէզքիւր միւտախէլէտէն չէքինմէք իսթէ-տիկիմիզին նէ գատար հագգը օլտուզունու իսպաթ իթմիշ տիր-լէր տէյի զանն իտէրիմ։

Ֆագաթ պիզ Մբսբը իշլէրինէ միւտախէլէ իթթիֆիմիզտէ, ալ-նէն, վէ սբգ սբգ թէքբրիւբէն թէէմնաթ վերմիշ իտիք քի, ի-շիմիզ թէքմիլ օլուպ պիթտիյին-տէ, ասայիշի հալի եէնիտէն իպ-գա իլլէտիկիմիզտէ, վէ պիր մէ-թանէթ իւմիտի կէօսթէրպիլէ-ճէք նիշանմու գանունը վիւճու-տէ կէթիրտիմիզտէ, քէնտիմիզ իշին հիշ պիր շէյ թալէպ իթ-մէյիպ, Մբսբը թէքբարէն Մբ-սբըլալարը քէնտիլէրինէ թէրբ իտէճէք իտիք։ (Ալգբշլար)

Էվվելինտէն պիր էյիճէ միւ-շահէտէ օլունմասը գապիլ օլա-մասան պաղը հալէր, վերմիշ օլ-տուղրմբզ թէէմինաթըն իճրասընը կէճիքտիրմէյէ սէպէպ օլտըլար։

Պու հալէրտէն պիրիսի, Մբսբը հիւքիւմէթինին բաղրթասընը ալթիւսթ իտէն գօլէրա, վէ տի-կէրի տախի, անը միւթէագբպէն Սուտանտա Մբսբը ասաքիրինին պաշընա կէլէն ֆէլաքէթ իտի։ Վէ շիմտի տէ, պաղը թարաֆ-լարտան, կիթտիքճէ քէսպը գու-վէթ քէսպ իթմէքտէ օլան պիր թարզտա, պիզտէն թալէպ իտի-լիօր քի, բօլիթիգամըզը թէպ-տիլ իտէլիմ, վէ չու եա պու սու-բէթլէ, Մբսբը հիւքիւմէթի վէ եախօտ Մբսբը հիմայէսի մէսու-լիյէթինի տայիմի սուրէթտէ իւ-զէրիմիզէ ալալբմ։

Էկէր պու թալէպ, նիյէթլէ-րինին տօղրուլուզընա էմնիյէթ օ-լունամայճագ պիր ֆբրդա թա-րաֆընտան զուհուրա կէլմիշ օլ-մասա իտի, քէնտի նասիհաթլա-բընա գուլագ ասմայա մէյտալ պուլունճագ իտիմ։

Ֆագաթ մէզքիւր նասիհաթ, տայիմա, Մբսբբրն ինկիլթերրա զապթընա կէչմէսինի իսթէյէն ատէմլէր (Լօրտ Սալիզպէրի վէ վիւքէլայի սապրդ ֆբրդասընտան օլանլար) թարաֆընտան զուհու-բա կէլմէքտէ իտի։

Ինկիլթերրատա, թէճրիպէ-տէն հիշ պիր էօյրէնմիշ կիպի կէօրիւնէն պիր պէօյիւք ֆբրդա վար տբր։

Զաթէն պիզիմ զապթմբզ թահթընտա պուլունան միլքլէր, բահաթ տուրմայը սէվմէյէն էն զիյատէ չան ու չէրէֆ հավվէսին-տէ պուլունանլարը պիլէ խօշնուտ իթմէյէ քիֆայէթ իտէճէք տե-բէճէտէ վասի պիր հալտէ պու-լունմագտա, վէ պիզ տախի ան-լէրի ագբլանէ վէ էյի սու-բէթտէ իտարէ իթմէք իչիւն վար գուվվէթիմիզի սարֆ ի-տիպ կիւճ հալ իլէ եէթիշէպիլ-մէքտէ իքէն, պու պէօյիւք ֆբրդա, հալէա պու ճէսիմ իմբէրա-թօրլուղումուզ իւզէրինէ եէնի-տէն եէնիյէ միլքլէր իլավէ իթ-մէք իչիւն ճան աթբյօր։

Էկէր պունլար թարաֆընտան ճէօմերտանէ պիզէ թագտիմ օ-լունան նասիհաթլարա գուլագ ասմամբզ իճապ իտէր իսէ, օլ վագբթ։ իւզէրիմիզտէ մուվագ-գաթէն մէվճուտ պուլունան կիւճ-լիքլէր, տայիմի թէհլիքէլէրէ թէպտիլ օլմուշ օլուրլար։

Վուգու պուլան շէյ նէ՞ իմիշ։

Էվվելինտէն միշահէտէ օլուն-մասը գապիլ օլամայան գօլէրա աֆէթի վէ Սուտան ֆէլաքէթի, պիզիմ բօլիթիգամըզընն իճրասը-նա կէճիքթիրէպիլիրլեր։ Ֆա-գաթ մէզքիւր բօլիթիգանընն ա-գբլսբզճա վէ իճրասը գապիլսիզ պիր շէյ օլտուզունու իսպաթ իթմէմիշլեր տիր։

Մբսբը ասաքիրինին Սուտան-տա մաղլուպ օլմուշ օլմալարը, միւճէրրէտ մէյեուս օլունճագ պիր ֆէնալբգ տէյիլ տիր։

Մէրքէզի Ազիրիգատա վուգու պուլան պէօյիւք սէֆէրին տէվամ էնանասընտա պունա պէյնզէր բէք չօգ ֆէլաքէթլեր վագբ օլ-մուշ, վէ եիւզլերճէ միլ մէմալի-քին իչէրիլերինէ տօղրու եաբըլ-մբզ օլան մէգքիւր եապանի էօլ-քէնին բէք չօգ գբթալարը։ Մբսբը հաքիմլերինին մագսէտլէ-րինի իլերու կէօթիւրմէք իչիւն ֆամիլեալարը գուճաղընտան զօր իլէ չէքիլմպ ալընմբշ օլան Մբսբը ասքէրլերինին քէմիքլերի իլէ պէմպէյալ պիր ըէնկ քէսպ իլ-էմիշլեր։ Վէ Սուտան մէմալիքի։ Մբսբրա իրճագ օլունմուշ օլտբղը կիւնտէն պէրու։ զաթէն ֆագբը պիր հալտէ պուլունան Մբսբը մէմալիքինին խաղինէսի իւզերի-նէ պէօյիւք պիր եիւք օլմբշ տբր։

Սուտանընն զապթը։ շիմտիյէ տէկին Մբսբը քէօյիւլէրինին վերկի եիւքէրինի արթբրմագ-տան զիատէ պիր շէյէ եարամա-մբշ տբր։

Վէ շիմտի Մբսբրլալար։ Սու-տանը թէրք իլլէմէլերի իլէ։ քէնտի վարիտաթ մէնպալերի իւ-զերինէ աղբը պաոան պիր եիւք-տէն գուրթուլմուշ օլաճագլարընտան։ բէք իհթիմալտէն օլտբղը իւզրէ։ պիննէֆս քէնտի տախիի իալահաթլարընը իլէրու կէօթիւր-մէք իչիւն տահա զիատէ սէր-պէսթ պիր հալտէ պուլունմուշ օլաճագլար։ վէ Մբսբը հիւքիւ-մէթի տախի զաթէն մէմալիքին տախիլինտէ պէտ օլունմուշ։ վէ մուվաֆֆագբյէթլէ պաշա չբգա-բբլաճաղընա բէք ալէա իւմիտլէր պուլունան պիր թանզիմաթը, սէ-ատէթի հալէ պիր եօլ աչաճագ վէ քէնտի քէնտինէ իշլեյճէք պիր հալէ իտիալ գբլմայա միւգ-թէտիր օլաճագ տբր։

Օլ գատար ուզուն միւտտէթ էսիրլիյէ ալբշմբշ օլան Ֆէլլահը։ սէրպէսթ պիր իտարէ թահթընա սօգմայա չալբշբլմասը, պիհուտէ պիր զահմէթ տիր տէյօրլար։

Ֆագաթ պէն քէնտիլէրինէ, էսարէթ թահթընտա եաշամայա ալբշմբշ օլտբգլարը հալտէ, բէք աղ պիր միւտտէթ զարֆընտա սերպէսթ իտարէյէ մալիք օլմբշ վէ բէք ալէա սուրէթտէ թարի-գը սէրպէսիյէթտէ վէ թարիգը թէրագգբտա իլէրի կիթմէքտէ օլան էհալիլէր կէօսթէրպիլիրիմ։

Էլինտէն թութուլուպ իլէրու չէքիլտիյի հալտէ, քէնտի քէն-տիսինի իտարէ իտէմէեճէք գա-տար էտնա տէրէճէլէրէ էնմիշ վէ իւմիտսիզ հալտէ գալմբշ պիր միլ-լէթ պուլունապիլէճէյինէ ինա-նամմ։ (Ալգբշլար)

Պիզ շիմտի իւզէրիմիզէ պիր վազիֆէ այմբշբզ տբր, վէ պու վազիֆէյի թէրք իտէմէյիզ։

Պիր քէրբէ էլիմիզի Մբսբրլը-լարա ուզաթտբգ, արթբգ զահ-մէթինտէն գաչընմայբգ, քէնտի-լէրինէ լազմ կէլէն մուավէնէթի իթմէլիյիզ։

Պիզ Մբսբը մէմալիքինի գարբ-չբգլբգ բէնչէսինէ թէսլիմ իտէ-մէյիզ։ ֆագաթ պունունլա պէ-բապէր, Մբսբրտան ասաքիրիմի-զի կէրի չէքմէք վատիմիզի տէ թէրք իտէմէյիզ։

Իւզէրիմիզէ ալտբղմբզ մէմու-լիյէթ, կէօրիւնիւչէ նազարէն, էվվելինտէն զանն [օլունտուղուն-տան զիյատէ կիւճ օլաճագ տբր։

Պու վազիֆէմիզին իճրասը վվելինտէն միւշահէտէ իտիլտի-յինտէն զիյատէ ուզուն պիր միւտտէթ թապի պուլունաճագ տբր։

Հէր նէ տախի վագբ օլմուշ ի-սէ, իւզէրիմիզէ ալտբղմբզ վա-զիֆէնին, վագթ, թահամմիլ վէ էմբը պասիրէթ սայէսինտէ նիհայէթ մուվաֆֆագբյէթ պուլ-մայաճաղընը վէ քէամիլէն իճրա իտիլմէեճէկինի զանն իթտիրէ-ճէք հիշ պիր շէյ կէօրէմէհօ-րում։ (Էլ չբրբմալար)

Պիզէ մուխայիֆ պուլունան ֆբրդա, քէնտի ատէթլէրինտէն պուլունան մանօվրալարը իյճա-պընճա, սիզին նազար ու տիգ-գաթընբզը տախիլի մատտէլէր ի-զերինտէն պաշգա թարաֆա չէ-վիրմէք իչիւն, խարիճի բօլիթի-գայը քէնտի էլլէրինտէ պիր ա-լէթ թութմագտա, վէ պիր նի-յէթը մախսուսէ իլէ Մբսբը իշլէ-րինին էհէմմիյէթինի գապարթ-մագտա տբրլար։ (Ալգբշլար)

Ֆագաթ կէրէք Իրլանտատա վէ կէրէք Մբսբրտա, տախիլի իս-լահաթ թէտպիրլէրիմիզին կէրի-եէ պբրագբլմալարընը հագգը չբգարաճագ հիշ պիր կիւճլիք պուլունմատրը զանընտա օլտու-զումա պէհան իտէպիլիրիմ։ (Էլ չբրբալար)

* *

Մ. Զէմպըրլէյն պատէհու տա-խիլի մատտէլէր իւզէրինէ նագը մէգալ խիւպ նութգունա խի-թամ վերտիքտէն սօնրա, բար-լամէնթօ ազասընտան Մ. Ճօն Մօրլի, աթիտէքի մէալտէ գբսսա պիր նութգ իրատ իյէտի։

«Բէիսի վիւքէլամբզ, սօն բար-լամէնթօ թէճէմմիւնին խիթա-մընտա, չու տիգգաթա չաեան սէօզլերի սէօյլէմիշ իտի։

«Ահ կէօզիւլիւք. իտիլերէք, պաշգալարընն մալլերի օլան չէյ-լերի զապթ իթմէք զայլէսինտէն սագընբլմասը տբր։

«Զաթէն ինկիլիզ իմբէրաթօր-լուղունուն միլքլերի բէք չօգ, վէ պունտան նէչէթ իտէն մէսուլի-յէթ զայլէլերի տախի, վիւքէլա ազալարընն թէհամմիլի խարի-ճինէ չբգմագ հալինէ կէմիշ օլաբ-զունտան, եէնի միլքլեր զապթը իլէ պու զայլէլերին տահա զիա-տէ արթմալարընա սէպէպիյէթ վերիլմէմէլի տիր»։

Պիզ տէ պու էֆքեարտա պու-լունտուզումուզդան, Մբսբրա տօ-գանմագսբզն ասաքիրիմիզի թէքբարէն կէրի ալմագ վատի-միզի, նօգթասը նօգթասընա իճ-բա իյլէմէլիյիզ։

Ուսթալբգա, կիւյա խայրխահ-լբգ վէ պիր վազիֆէ իճրասը կի-պի կէօսթէրիլէրէք, եէնիտէն միլքլեր զապթ իթմէք թէրթիպ-լերինէ ասլա գուլագ ասմայբգ, էվրօբա ինտինտէ հայսիյէթ վէ շանբմբզա պիր լէքէ կէթիրէճէք, պէօյիւք միլէթլեր պէյինտէ սուլհու սալահը իհալա իտէճէք վէ պինանէն ալէյհ ինկիլիզ օրտուսու-նուն պէօյիւտիմէսինի իճապ իթտիրէճէք, վէ զաթէն աղբը վերկի զայլէլերի ալթընտա պու-լունան ինկիլթերրա էհալիսինին վերկիլերինէ եէնիտէն զամմիարա սէպէպիյէթ վերէճէք հէր նէվի թեշէպպիւսաթա գարշը, պիւ-թիւն գուվվէթիմիզ իլէ բրսթէ-թօ իտէճէյիզ։

Մբսբրն զապթը իլէ, պահրը Սէֆիտտէ (Միշերկրական) պիր ի-քինճի իրլանտա զայլէսի վէ միւշ-քիլինէ ասլա միւսաատ իտիմ-եէճէք տիր»։

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐ

Այս օրերս Կրօն. Ժողովոյ վե-րակազմութեան խնդիրը լրագ-րութեան ասպարէզն եկած է և պիտի յուզուի Ազգ. Ժողովոյ մէջ։

Ամէն խորհող և դիտող Հայ՝ կարժէ որ լուրջ նկատողութեան առնու զայն, և մեք կը փու-թամք այս մասին մեր խոնարհ դի-տողութիւնները հասարակաց կարծեաց ատեանը ներկայացնել։

Կրօն. Ժողովոյ պաշտօնը և պար-տաւորութիւնքը Սահմանադրու-թեան 28րդ յօդուածին մէջ գբ-ծուած են թէ՝

«Կրօն. Ժողովոյ պաշտօնն է Ազ-գային կրօնական գործոց ընդ-հանուր տեսչութիւնը։ Իր պար-տաւորութիւնն են՝ Ազգին մէջ կրօնական զգացումը զարգացու-նել։ Հայաստանեայց Եկեղեց-ւոյ դաւանութիւնն ու աւանդու-թիւններն անխախտ պահել, ե-կեղեցեաց և եկեղեցականաց բա-րեկարգութեանը հսկել, եկեղե-ցականաց ներկայ վիճակը լաւցը-նելու և ապագայն անդորրելու և ապահովցնելու միջոցները ձեռք բերելու հոգ տանիլ։ Ազգային վարժարանաց երբեմն երբեմն այ-ցելութիւն ընելով՝ քրիստոնէա-կան վարդապետութեան ուսուց-ման վրայ հսկողութիւն ընել։ Ար-ժանաւոր և բանիբուն վարդա-պետներ և քահանայներ հասցը-նել և ազգին մէջ ծագած կրօ-նական վէճերը քննելով՝ եկեղե-ցւոյ օրինաց համեմատ լուծել։»

Սահմանադրութեան հաստա-տութենէն 'ի վեր քանի՝ քանի անգամ կրօն. ժողովոյ մարմինը այնպիսի տարրերէ կազմուեցաւ որ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ օ-րինաց չէր համապատասխաներ։ Կրօն. ժողովը՝ ազգային կրօնա-կան գործոց ընդհանուր տեսչու-թիւնը պիտի վարէ, սակայն եպիս-կոպոսները և իրենց պաշտօնին մէջ եպիսկոպոսաց գրեթէ համապա-տիւ սեպուող վարդապետ ա-ռաջնորդները և միաբանութիւն ունեցող վանահայրները —որ թէ և ձեռնադրութիւն չկրնան ընել, բայց և այնպէս եկեղեցական կա-ւամարութիւնը ըստ ամենայնի կարող են կատարել— ո՞վ պիտի պաշտօնի կոչէ և ո՞վ հրաժարե-ցընէ։ Կամ սանկ ըսենք, ամբաս-տանեալ բարձրաստիճան եկեղե-ցական մը ո՞ր ատեանը պիտի հը-բաւիրուի ի քննութիւն և ի գա-տաստան։ Եւ եթէ երբէք յան-ցապարտ վճռուի, այդպիսի բար-ձրաստիճան եկեղեցականի մը համար տրուելիք վճիռը ո՞վ պի-տի արտասանէ կամ հաստատէ։ Անշուշտ Կրօն. Ժողովը։ Սակայն, այդ վճիռը տուող Կրօն. Ժողովոյն մէջ եթէ երբէք եպիսկոպոսաց ներկայութիւն չըլլայ, վճռոյն են-թակայ եղող բարձրաստիճան ե-կեղեցականը կամ եպիսկոպոսը՝ ըստ Հայաստ. եկեղեցական գը-րութեան՝ իրաւունք չունի՞ մեր-ժելու և չընդունելու։

Զինուորական բարձրաստիճան ամբաստանեալ պաշտօնեայն՝ մին-չև որ ան նուազն իւր ատիճա-նակից քանի մը անդամներէ բաղ-կացեալ ատեան մը չըլլայ, չկըր-նար պատժապարտ կամ պաշտօ-նազուրկ վճռուիր։ Նոյնպէս է նաև քաղաքական բարձր պաշտօնէից համար։ սոցա դատն և վճիռը բարձր նախարարաց Ժողովոյն մէջ կը տրուին։

Թէև Հայաստանեայց եկեղեց-ւոյ օրէնքները քաղաքական օրի-նաց հետ չենք կրնար բաղդա-տութեան դնել։

Քաղաքական օրէնքները բարձ-րագոյն հրամանաւ մը կրնան փո-փոխուիլ։

Եկեղեցական օրէնքները յա-բատև են։

Երից տիեզերական Ժողովոց օ-րէնքները՝ Հայաստանեայց եկե-ղեցիէն ընդունուած օրէն ի վեր

ԼԱՆԷԹԼԻ ԳԸՉ

(Մ-ԷԼԼԷՍ) ԷՄԻԼ ԲԻՇՈՒՐԴ

Է.

ԽՕՐԹԼԱԳ

(1931 Նոյեմբերեան թիւեր)

Ֆլանշրն օտասընտա էլան ըլբգ վար իտի իսէ տէ, ծագ Մէլիէնին օ-տասընտաքի ըլբգ հէնուզ սէօնմիւշ իտի։ Զիֆթլիք եանաչմալարը՝ պիրբլա-բը կիսիպ եօգլամբզ օլտբգլարընտան, չիմտի պունլար տա եաթմագա կիթ-մէք իւզրէ իտիլէր։

Նալընբզ Ժան Բընօ՝ ավլուտա գալբգ, պիր թաշ գանարէնին իւզէրին-տէ օթուրմագտա իտի։

Մուսմիլէյհ՝ տէրին պիր տիւշունճէյէ տայմբզ կէօրիւնիյօր իտի։

Իշմիլէրին միւքեալէմէսինի քէմալը տիդգաթլա վէ հիշ պիր քէլիմէ պիլէ գաչբրմագսբզրն տիյնէմիշ օլտբղընտան, պու իշթիտիկի սէօզլերտէ սահիհլիք օլտբղընը Ժան Բընօ քէնտի քէնտինէ իթիրաֆ իթմէքտէ իտի։ Պու ճիրնլէրին ճինայէթը գաթլէ միւթէատրֆ օլան Ս. Ժան եօրթուսընտա կէօրիւնիւչլերի ղարիպ վէ աճայիպ սէյրի՞լ մի իտի։ Նի՞չիւն օ կիւնիւ մէյտանա չբգբյօրլար տա պաշգա պիր կիւն զուհուր իթմէյօրլար իտի։

Ժան Բընօ՝ ասչլարը սարդբը օլարագ խէյալ մէյալ կէօրիւկի գարբյբ տէրիսաթբը իթտի։ պու գարը «իմտատ» պաղբրտբղընտան, Ժան Բընօ՝ Բուշնանըն տիւշիւչ օլտբղը էսքի գուլյա տօղրու կիթմիշ իտի։

Պու գարը՝ հէմ քէնտիսինէ վէ հէմ Էտմօնա ասբլ պիր ճին վէ խօրթ-լագ կիպի կէօրիւնմէմիշ մի իտի։ Էտմօն իլէ քէնտիսի՝ անընն կէլիպ պուլութ կիպի կէչտիկինի կիւճ հալ իլէ կէօրէպիլմիշլեր իտի։ Մէրգումէ գարը՝ կէօլ-կէ կիպի սիվրիպ անիտէ կէճէնին գարանլբղընտա զայպ օրմուշ իտի։ Ժան Բընօնընն հիշ շիւպհէսի եօգ իտի քի, Ֆրէմիգուրլարընն սէօյլէտիքլերի խօրթ-լագ օ գարը իտի։

—Ինանա տայմա միւպալէգա իթմէյի սէվէր, տիյօր իտի Ժան Բընօ քէն-տի քէնտինէ, էն ատի վուգուաթլար պիլէ աղբղտան աղբգա կէղէրէք, տայմա պաշգալաշբբ վէ եավաշ եավաշ պէօյիւիպ քէսպը ճէսամէթ իտէր։ Ինանալար՝ խօրթլագլարը քէնտի պիհնլէրինտէ իյճատ իտէրլեր։

Հագգը վար իտի։ Գօրգագլարբը վէ ֆիքրի զայբֆլարընն էն ինսաֆսբզ տիւշմանը քէնտի խայալարը տբր։ պու խայալ՝ հէր շէյին շէքլ ու սուրէթի-նի պաշգա տիւրիւ կէօսթէրիր։ Ուֆաճագ պիր գամբշ՝ պէօյիւք պիր մէշ աղաճը օլուր։ պիր ֆարէ՝ գօճաման պիր ֆիլ զանն օլուուր։

Հալ պու քի Մէրլէն տէլիյինին ճին վէ խօրթլագլարը հագգընտա վա-գը օլան բիվայէթլէրտէ խարիգ իւլ թասլիսի վէ ճաալ ճայիպ պիր հալ մէվճուա օլտբղընտան, իթիգատաթը պաթլէսի օլան խիտ ատամլար պիլէ պունտան չէսիտէն միւթէէսսիր օլապիլիրլեր իտի։

Ժան Բընօ՝ պիր աղ սիւշունթքտէն սօնդրա, պու զարիպ խայալէրտէ չայանը քէշֆ ու խդակ պիր սբբր օլաբզընա գանի օլտու։

—Նէ օլտբղընը անլամալբյմ, տէտի քէնտի քէնտինէ՝ այաղա գալգա-բագ։ էկէր պու կէճէ խօրթլագ՝ Սապլէօզ գբյբսընտա երինէ կէօրիւնիւր իսէ, անը էլզէթթէ պէն տէ կէօրէճէյիմ։

Պունը տիյէրէք Ժան Բընօ չիֆթլիին ավլուսընտան տիշարը չբգբպ, չա-յա տօղրու կիթմէյէ պաշլատը, տար քէօրբիւնին իւսթիւնտէն չայրն էօ-թէ թարաֆընա կէչտի, վէ Ֆրէմիգուրա տօղրու եիւզ ատրմ գատար կիթ-տիքտէն սօնդրա, եէրլիլէրին Մէրլէն տէլիյի թասիր իթտիքլերի եուվարլագ վէ բէք տէրին հէնտէյին եանընա վարբ օլտու։

Օրատա բէք գարանլբգ պիր եէր սէչէրէք։ սույրն թա քէնարընտա պէ-յալ պիր սաղբգ իչինտէ եաթը վերտի։ Ժան Բընօ օրատան էսքի սէօյիւտ աղաճլարընն աշաղա սարդբը տալլարը արասընտան էրէյիճէ ուզաղը կէօրէ-տիկիր վէ այ այտընլբղը վասէթասյալ տար քէօրբիւի սէչէսիկիր իտի։

—Հայտէ պագալբմ, տէտի քէնտի քէնտինէ, եէրիմի բէք ալա պուլբմ։ Սէօզիւմ եապանա էկէր խօրթլագ՝ ֆարվ ու գբյբս իթտիկիմ վէճէկլէ, սոլ գբյբսան կէլիպ սաղ գբյբյա կէչէր իսէ, քէօրբիւնին իւզէրինէ կէչէճէ-կինտէն, անը հէր հալտէ կէօրէպիլէճէյիմ։

Ժան Բընօ պու միւլահազա իլէ քէնտի սաղբգտան իպարէթ օլան եա-թաղընն իւզէրինտէ պէքլէյէրէք, պիր սաաթտան զիյատէ վագթ կէչիպ, Ֆրէմիգուրն պէօյիւք սաաթը օն պիրի վուրմուշ իտի։ Ժան Բընօ՝ հէր նէ գատար թահամմիւլի պիր ատամ իտի իսէ տէ, եավաշ եավաշ ճանը սբգբլ-մաղա պաշլայօր իտի։

—Կէրէք պիր, տէր իտի քէնտի քէնտինէ, խօրթլագլար եալընընը կէճէ եարբսը կէօրիւնիւրլեր։ Պիր ապ տահա պէքլէյէլիմ։ Էկէր կէճէ եարբսը տա պիր շէյ կէօրմէյէճէք օլուր իսէ, օ հալտէ տիմէք օլուր քի պու կէճէ խօրթլագ չբգմայաճագ տբր։ Օ զէման բահաթ բահաթ կիտիպ չօպանընն էվինտէ եա-թարբմ։ Եարընն կէճէ երինէ կէլիպ պուրատա պէքլէրիմ։ Պէն քեապուսլարա ինանմամ։ լաքին շիպահէսիպ տէլի վէ պիշարէ պիր գարը կէճէլերի պու թա-րաֆլարը տօլաշմագտա օլմալը տբր։ անլամագ իսթէրիմ։

Սէօզիւ աղբընտա գուսուր գալբը։

Տար քէօրբիւնին իւզէրինտէ պիր գարարթը կէօրիւնիւպ, պու կէօլկէ սէրիան մէգքիւր քէօրբիւնին էօթէսինէ կէչտի։ Լաքին Ժան Բընօ՝ այ այ-ալընբղը սայէսինտէ անընն պիր գարը օլտբղընը Ֆարգ իտէպիլտի։

—Բէնանսի տիր, տէտի քէնտի քէնտինէ, պիզի կէչէն ագշամ Բուշնա-ընն իմատալընա չաղբրան պիշարէ գատընն տբր։

Ժան Բընօնընն եիւբէյի չէտիտէն չարբմաղա պաշլատը։

Ը.

ԳՕՎԱԼԱՄԱԳ

Ժան Բընօ՝ օ գարարթընընն արգաաը սրբա գօշմագ իւզրէ այաղա գալ-գբպ գուլագ գապարթը, վէ այագ սէսինին եագլաշբղընը իշիտէրէք, մէրգումէնին քէնտի թարաֆընա տօղրու կէլտիկինի անլատը։ Պունընն իւզէ-րինէ պիր սէօյիւտ աղաճընն քէօքիւնին ալթընտա կիպղէնէրէք, շէտիտ պիր ըպարբապա պէքլէտի։ Ակնը անիտէ թէրլէմիշ իտի։

անվրթար պահպանուած են մինչև յարդ։

Ազգային Սահմանադրութեան հիմնական սկզբունքներէն մին։

«Հայաստանեայց եկեղեցւոյ դաւանութիւնն ու աւանդութիւնքը ԱՆԱՐԱՏ պահել» է։

Արդ, սոյն տեսութեամբ պէտք է կրօնական ժողովոյ 14 անդամներէն զոնէ վեցը՝ Եպիսկոպոս ընտրէն զոնէ վեցը՝ Եպիսկոպոս ըլլալ, որպէս զի եթէ այդ եպիսկոպոսներէն մէկ քանին ճամբորդութեամբ, հիւանդութեամբ և կամ որ և իցէ պատճառներով նստերէն բացակայ գտնուին, զոնէ երեքին ներկայութեան կարելիութիւնը միշտ դիւրին ըլլայ։

Զմոռնանք ըսելու որ՝ Ս. Պատրիարքն ալ կրօն. ժողովոյ եթէ նախագահէ, դարձեալ այդ երեք եպիսկոպոսաց թուոյն մէկը չսեպուիր. վասն զի Նորին Սրբութիւնը ժողովոյն որոշմանց գործադիր իշխանութիւնն է, և ոչ ատենակալ ու դատաւոր։

Եպիսկոպոսը՝ իշխան եկեղեցւոյ ընդունուած է, իշխանը՝ իշխաններու ժողովոյն մէջ կրնայ դատուիլ։

Եպիսկոպոս մը՝ եկեղեցւոյ մէջ հարիւրաւոր վարդապետներ և քահանայներ կրնայ ձեռնադրել՝ բայց հարիւրաւոր վարդապետք և քահանայք՝ ըստ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ դարաւոր օրինաց և աւանդութեանց, ոչ թէ Եպիսկոպոս մը այլ սարկաւագ մը, դրպիր մը անգամ կարող չեն ձեռնադրել։

Ուստի եթէ քահանայներով և վարդապետներով միայն բաւականացեալ՝ եպիսկոպոսաց պէտք եղած թիւը չունեցող Կրօն. ժողով մը ունենանք, բարձրագոյն պաշտօն ունեցողներու վրայ՝ ըստորակարգեալներէ կազմեալ դատաւորական ատեանի մը հեղինակութիւն ունենալու անհեթեթ փորձն ալ կրկին տուած պիտի ըլլամք։ Մանաւանդ երբ յիշենք թէ՝ այս Կրօն. ժողովը՝ ոչ միայն առաջնորդներ, վանահայրեր և եպիսկոպոսներ պիտի դատէ, այլ և այս ատեանը զուտ կրօնական խնդրոց համար դիմող Երուսաղեմայ և Կ. Պոլսոյ պատրիարքաց, և Կիլիկիոյ ու Աղթամարայ կաթողիկոսաց դատերուն նախնական քննութիւնները՝ ըստ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ օրինաց և ըստ Սահմանադրութեան, պիտի կատարէ։

Ամփոփելով առաջադրութիւնս, կը չեշտեմ, որ Կրօն. ժողովոյ յառաջիկայ ընտրութեան համար համագումար ժողովէն գալիք ընտրելեաց ցանկը՝ կանխաւ հարկ է որ ըստ այմ պատրաստուի, որպէս զի երեսփոխանութիւնն ալ դիւրութիւն ունենայ Եկեղեցւոյ օրինաց համեմատ օրինաւոր և պատկառելի Կրօն. ժողով մը վերակազմելու։

Թերևս առարկուի թէ՝ Պօլսոյ մէջ ամեն ժամանակ այսչափ բազմաթիւ եպիսկոպոսներ չեն գրանուիր։ Կը պատասխանեմ այնպիսեաց թէ՝ Սահմանադրութիւնը բնաւ մեր ձեռքը կապած չէ առաջնորդներն Կրօն. ժողովոյ անդամակցութեան հրաւիրելու։

Երբոր Կրօն. ժողովոյ անդամակցութեան արժանաւորութիւն ունեցող եպիսկոպոս մը՝ առաջնորդ ալ եղած ըլլայ, պէտք է որ կեդրոնին մէջը գայ, իւր շրջանը վարէ, և իւր տեղը տեղապահով և կամ փոխ—առաջնորդով մը կառավարէ։

Այն ժամանակ՝ Առաջնորդ—կրօնական ժողովականները—որ գործնական փորձառութիւն ունին—աւելի օգտակար կրնան ըլլալ կեդրոնին մէջ. և այսու՝ ոչ թէ միայն իւր վիճակին օգուտ մը ընձեռած կըլլան, այլև ընդհանուր վիճակաց։

Այս առթիւ աւելորդ չեմ համարիր Սահմանադրութեան այն տրամադրութիւնն ալ յիշեցնել թէ՝ առաջնորդները՝ երեսփոխան չեն կրնար ըլլալ այն իրաւացի պատճառաւ՝ որ երեսփոխանութեան շրջանը 10 տարի է, մինչդեռ կրօնական ժողովինը՝ երկամեայ։

Ահա՝ ասոր համար է որ Սահմանադրութիւնը նախատեսած է այդ կէտը, բայց առաջնորդաց կրօն. ժողովոյ անդամ ընտրուելուն համար բնաւ արգելք մը չէ դրած։

Սոյն առաջարկս և ընդ նմին դիտողութիւններս կը յանձնեմ խոնարհաբար պատկառելի Համագումար և Երեսփոխանական կրկին ժողովոց նկատառութեանը։

ՕՂԱԲ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

(Տիւնքի Նիւսխէմիտէն տէվամ)

Զ.— 1874 թուականում երբ վեհ. Հայրապետ՝ Գէորգեան ՃԵմարանը պիտի բանար, կանխաւ և միայն ի տեղեկութիւն հաղորդեց Ռուս. կառավարութեան ճեմարանի բացումը և հիմնական ծրագիրը, բայց զարմանօք տեսնուեցաւ որ «ի հաստատութիւն կայսեր առաջարկուեր էր», կանոնադրութեան հիմնական ծրագիրը փոփոխուած և ծանրաբեռնուած էր, «դպրանոցական մաս (վեց դասարան) աւելցուած էր, միանգամայն «ինն տարի» փորձոյ համար պայման դրուած, որպէս զի ինն տարիէն յետոյ վեհ. Հայրապետ լիակատար կանոնագրութիւն կազմէ և առաջարկէ ի հաստատութիւն կայսեր։

Առայժմ մեր նպատակէն դուրս է փոփոխուած ծրագիրը քննադատելը։ Սակայն չկարենամք լռութեամբ անցնիլ՝ որ ռուսական կառավարութիւն Պալաժէնիոյ ո՛ր օրէնքով և ո՛ր իրաւունքով ինքնին այս տեսակ կարգադրութիւնք, տնօրէնութիւնք կանէ և կնճիռներ կը յարուցանէ, երբէք չներէր որ Հայոց կաթուղիկոս իւր պարտքը լիովին գործադրէ, և կշանայ ամեն բանի միջամտել։

Այլ խնդիր է՝ եթէ այժմ Ռուսներէն պաշտուած «Պալաժէնիոյ» մէջ յականէ յանուանէ պարտաւորական օրէնք լինի, կամ թէ վեհ. Հայրապետ ինքնին քաղաքական արտօնութիւններ, աւելցուցած և կարգադրած լինէր, որ այս ատեն կառավարութեան ևս իրաւունք տրուած կը լինի միջամտել, պահանջել որ ինքն հաստատէ, այսպէս լինի կամ այնպէս լինի, իսկ երբ այս տեսակ խնդիրներ չկային և չեն լինիր, ուրեմն պարզապէս պարտաւոր եմք ասել, որ ամեն ինչ ռուսական երկրի մէջ «կամայականութեան» վերայ խարսխեալ է։

Ուրեմն ինչկաթողիկոսութիւն. ինչ հայոց եկեղեցի, ազգ, իրաւասութիւն, կանոնագրութիւն ևն կարող են լինել և մնալ ռուսական երկրում։

Է.— Նոյն 1874 թուականում Ռուսական կառավարութիւն Էջմիածնի կաթողիկոսական տաճարի դէմ խնդիր կյուզէ, և արտաքին քաղաքական օրէնքներ առարկելով, մանաւանդ մատնացոյց լինելով՝ որ «Էջմիածնի տաճարն յաջող և արագ կյառաջադիմէ, և կառավարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ,» կը պահանջէ՝ որ Էջմիածնի տաճարնում տպուելիք համարն գրեանք առանց բացառութեան (թէ դասական, թէ պատմական, թէ կրօնական, թէ գիտական ևն.) կանխաւ պէտք է ենթարկուին քաղաքական գրաքննչի (ցենզուր) քննութեան, զոր կառավարութիւն պիտի նշանակէ, և ըստ այնմ տպուին ևն։

Վեհ. Հայրապետ գեղեցիկ մի պատասխանով իւր իրաւունք և արտօնութիւնքը, տպարանի դաւրաւոր գոյութիւնը և դրութիւնը պարզելով, և թէ նախորդ և ներկայ ռուսական կառավարութեան օրով Էջմիածնի տպարանին հրատարակութեանց արտաքին միջամտութիւններէ և քննութիւններէ ցարդ ազատ մնալը, և թէ ցարդ կառավարութեան դէմ ոչ մի կերպով և ոչ մի բանով կանոնացանց եղած կամ մեղանչած չը լինելը առարկելով բացատրեց Ռուսական պահանջմանց, եւ ի վերջոյ էջմիածնի՝ տպարանի գոյութիւնը և դրութիւնը օրէնսդրական կարգաւ ևս ապահովելոյ և «Պալաժէնիոյ մէջ» անցնելոյ համար՝ «մի ծրագիր» առաջարկեց ի հաստատութիւն կայսեր, որոյ պատասխանը «այո» կամ «ոչ» ցարդ (1875էն իվեր) չէ եկած, և վեհ. Հայրապետի առ Աստուած փոխմանէն զկնի՝ Ռուսական կառավարութիւն կշանայ Սինոդի և Պրօկուրօրի միջոցաւ հանիլ իւր նպատակին թէ այս տպարանական և թէ դպրոցական խնդրոյ համար, և Սինոդ ցարդ խոհեմ ընթացք բռնած է, և կյուսամք որ նոյնպէս կշարունակէ, մինչեւ նոր վեհ. Հայրապետ ընտրուի, գահը նստի և գործերը ստանձնէ և պէտք եղածը հոգայ ինքնին կամ՝ ազգովին։

Արդ Ռուսական կառավարութիւն տպարանական օրէնքներ ունէր, չատո՛նց դրած էր, և չատո՛նց տիրած էր Արարատեան աշխարհին (յորում և Էջմիածնին) չատո՛նց գիտեր Էջմիածնի տպարանի գոյութիւնը և դրութիւնը, ինչո՛ւ ի ժամանակին պէտք եղածը չհոգաց՝ եթէ երբէք իրաւունք և պէտք ունէր։

Ջեմք փաստաբաներ տպարանի դաւրաւոր գոյութեան, դրութեան, կաթողիկոսական իշխանութեան և իրաւանց վերայ, որք արդէն օրինական կհամարուին՝ սովորութեան և երկարաժամանակեայ գործածութեան օրինական առարկութեամբ, սակայն ի՞նչ պէտք է ասեմք այն առարկութեան՝ որ «Էջմիածնի տպարան կյառաջադիմէ եղեր, հետեւաբար Ռուսական կառավարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ եղեր»։ Հապա ի՞նչ կուզուէր, յետադիմէ՞ր և բնաջի՞նջ դառնայր որ կառավարութեան ուշադրութիւնը ևս հանդիստ քնանայր։ Մի՞թէ Ռուսական կառավարութեան փառք ու պարծանք չէ՝ ոչ թէ միայն Էջմիածնում տպարան լինի և յառաջադիմէ, այլ և անընչան անկիւններում անգամ հաստատուին և գործէն յօգուտ և ի բարգաւաճումն ամբողջ երկրին։

Այլ խնդիր էր՝ եթէ Էջմիածնական տպարան մի նշանախեցով անգամ մի գործում կամ հրատարակութեամբ կառավարութեան դէմ դաւաճանած կամ մեղանչած լինէր, բայց երբէք այսպիսի մի առթի եղա՞ծ է, ե՞րբ, զայն պէտք է ցուցնուել և ապացուցանել։ Դաւաճանական և կանոնադանցական դէպքերում ամեն կառավարութիւնք իւրեանց իրաւունքները ունին և պարտաւոր են գործադրել, պատժել ևն, և ո՞վ կը համարձակի դէմ դնել։

Ը.—1876 թուականում երբ դիւրագնի և արդիւնաւոր չինական կալուածներ և հողեր կվաճառուէին Էջմիածնի շրջականերում, և Էջմիածնի ապահովութեան և ապագային համար չատ նպաստաւոր և անհրաժեշտ էր պատրաստի դրամագլուխը անշարժ կալուածներով փոխանակել և ապահովել, բայց ըստ որում օրէնք է՝ որ առանց Ռուս. կառավարութեան թոյլտուութեան ոչ Էջմիածնի ոչ վանօրէից և ոչ եկեղեցեաց համար ներելի չէ կալուածներ գնել, նոյնպէս վաճառել, իսկ երբեմն կպատահի որ թոյլտուութիւնը չյաջողուիր, կողմնակի ևն արգելքներ կպատահին, և այսպիսի առիթներով դժուար և վտանգաւոր էր կանխաւ կալուածներ գնել, դրամ վճարել և ապա կառավարութեան թոյլտուութեան դիմել, ուստի վեհ. Հայրապետ Ռուսական կառավարութենէն կանխաւ իրաւունք ուզեց՝ որ մինչև մի հարիւր յիսուն հազար (150000) ռուբլւոյ արժէքով կալուածներ գնելոյ և ապա կայսեր հաստատութեան առաջարկելոյ թոյլտուութիւն լինի։

Այս խնդրուած թոյլտուութիւնը հայիւ 1881 թուականում ըստացուեցաւ, երբ յարմար առիթը անցած էր. կալուածոց գիները եռապատկուած և քառապատկուած էին, ուրիշ վտանգաւոր պայմաններ առաջացած, արժէթղթոց գիները կոտրուած էին։

Բայց վերջապէս համառօտ ասենք, որ ռուս. կառավարութիւն կրկին կերպով իւր նպատակին հասաւ, մինը իւր արժէթղթոց համար, և միւսը Էջմիածնի աննպաստ, որ և վեհ. Հայրապետի ի Տէր ննջելէն զկնի արագաքայլ կարգիւնաւորուի. մի տարի չեղաւ՝ դրամագլուխէն մօտ 60,000 (վեթսուն հազար) ռուբլի պակասեցաւ, և 2 տարի չանցաւ՝ գուցէ դրամագլուխը կսպառուի, և. 320—350,000 ռուբ. դրամագլուխէն վաստակ կմնայ մի քանի տարի առաջ մի քանի հազար ռուբլով գնուած 100 խալուարաչափ տարածութեամբ մի հող, և գուցէ Աբսէն Սուլթան Գեղամեանցին փոխարինաբար և 8 տոկոսեօք տրուած 75,000 ռուբլւոյ փոխարէն ևս նորա չինական մեծ կալուածները (բաղնի ևն) և առանձին հողերը մնան Էջմիածնին։ Մնացելոյ վերայ կը մնայ միշտ «հոգւոյ» ասել։

Թ.—Աւելի «վերջին տարիներում» և աւելի պարզ և բացայայտ՝ Երևանու (Էջմիածնի քթին տակ գրեթէ), Թիֆլիզու, Նորնախիջևանու, Աստրախանու եւ այլ կողմանց և նշանաւոր տեղեաց արքունական վարժարաններում և դպրոցներում՝ ռուսական դպրոցական վարչութիւնք կ'ընտրիպեն Հայ արական և իգական մանկունքը՝ աւելի 10—15 ամեաները՝ ռուս. եկեղեցական երգեցողութիւնք ուսանիլ, Ռուսաց եկեղեցիներ յաճախել, դպրութիւնք անել, խոստովանուիլ, հաղորդ առնուլ և այսպէս կզրկէին և կը՝զրկեն հայ մանկունքը իւրեանց մայրենի լեզուն և կրօնքը ուսանելոյ միջոցներէ, Հայոց եկեղեցիքը երթալէ ևն, որոց համար քանի քանի տեղերէն դառն բողոքներ եկան առ վեհ. Հայրապետ, ուստի Նորին Սրբութիւն 1881-2 թուականներում՝ բողոք դրեց Ռուսներքին գործոց պաշտօնեային և խնդրեց որ արգիլուի և պէտք եղածը պատուիրուի, որպէս զի Հայ մանկունքը յաճախեն իւրեանց (Հայ) եկեղեցեաց, ուսանին իւրեանց մայրենի լեզուն և կրօնը և երբէք չստիպին օտար եկեղեցեաց երթալ, դպրութիւն առնել, հաղորդուիլ ևն։ Այս խնդրոյ համար երկիցս փոխադարձ գրութիւն եղաւ, և գոհացուցիչ վերջաւորութեան չհասած՝ կանխեց Նորին Սրբութեան կենաց վախճանը։

Ռուսաստանում ո՞ւր է հասած Ռուսական ձգտումը և խլրտումը, և արտասահմաններում Ռուսաց քարոզած ազատամտութեանց՝ բարենախանձութեանց հետ բաղդատելով՝ բուն իւր երկրում արդիւնաւորած հակառակ ջանքերը կարելի՞ է հաշտեցնել։

Երբէք մեզ իրաւունք չեմք տար կրօնական իրաւանց, ապրստամբութեանց, վերջապէս կրօնական և անձնական ազատութեանց դէմ ակնարկել, տարօրինակ պահանջներ անել, բայց այլոց ևս ներելի՞ է այս տեսակ ազատութիւնք ղլանալէ զատ, նաև «թերահաս և խակամիտ մանկանց վերայ բռնանալ», ստիպել որ իւրեանց կրօնքը և լեզուն չսովորին, և միջոցներէ զրկեն, միանգամայն Ռուս. երգեցողութիւնք ուսուցանեն, Ռուսաց եկեղեցիներ տանին, պաշտօններ կատարել տան, հաղորդեն ևն։

(Շարունակելի)

ԹԷՎՃԻՀԱՔ

Այսքն վիլայէթի սրհհիյէ միւֆէթթիշի Ֆաիզ էֆէնտիյէ բիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Պալատատ մահքէմէի իսթինաֆիյէսի ճէզա տաիրէսի բիյասէթի՝ թարապլուսը Ղարպ մահքէմէի իսթինաֆիյէսի ճէզա տաիրէսի բէյսի սապրզ Ապտիւլլաթիֆ էֆէնտիյէ,

Թարապլուսը Ղարպ մահքէմէի իսթինաֆիյէսի ճէզա տաիրէսի բիյասէթի՝ Գասթամունի մէրքէզ պիտայէթ մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսի բէյսի սապրզ Իպրահիմ պէյէ,

Բատօստա Ղանի Ահմէտ թէհաֆֆուզխանէսինտէ թէպապէթ խըտմէթի իլէ պուլունմուշ օլան Պէօյիւքտէրէ գարանթինասը թապիպի տօքթօր Պիկիէ թէպտիլէն իւչունճիւ բիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը զիշանը,

Գլաղօմէն թէհաֆֆուզխանէսի միւտիրիյէթինտէ մուվազզաթէն պուլունան իդմիտ գարանթինասը մէմուրը Օսման իլմի էֆէնտիյէ տէօրտիւնճիւ բիւթպէտէն նիշանը ալիի Օսմանի,

Պէյրութ գարանթինալարը էնսբէքթէօրի տօքթէօր Գասթալտիյէ թէպտիլէն իւչունճիւ բիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը զիշանը,

Հալէպ գարանթինասը թապիպի օլուպ, էնսբէքթէօր Գասթալտիյէ մուավէնէթտէ պուլունմուշ օլան Տօքթօր Գէօրգիյէ թէպտիլէն իւչունճի բիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը զիշանը,

Թարապլուսը Ղարպ մահքէմէի իսթինաֆիյէսի ճէզա տաիրէսի բիյասէթի՝ Գասթամունի մէրքէզ պիտայէթ մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսի բէյսի սապրզ Իպրահիմ պէյէ,

Բատօստա Ղանի Ահմէտ թէհաֆֆուզխանէսինտէ թէպապէթ խըտմէթի իլէ պուլունմուշ օլան Պէօյիւքտէրէ գարանթինասը թապիպի տօքթօր Պիկիէ թէպտիլէն իւչունճիւ բիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը զիշանը,

Գլաղօմէն թէհաֆֆուզխանէսի միւտիրիյէթինտէ մուվազզաթէն պուլունան իդմիտ գարանթինասը մէմուրը Օսման իլմի էֆէնտիյէ տէօրտիւնճիւ բիւթպէտէն նիշանը ալիի Օսմանի,

Պէյրութ գարանթինալարը էնսբէքթէօրի տօքթէօր Գասթալտիյէ թէպտիլէն իւչունճիւ բիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը զիշանը,

Հալէպ գարանթինասը թապիպի օլուպ, էնսբէքթէօր Գասթալտիյէ մուավէնէթտէ պուլունմուշ օլան Տօքթօր Գէօրգիյէ թէպտիլէն իւչունճի բիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը զիշանը,

Օրհհիյէ մուհասէպէ օտասը պաշ մուհասիպի Մ. Թէոֆիլ Բէշէ իւչունճիւ բիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը զիշանը,

Թէոդիդը մուհասէպաթ սրհհիյէ օտասը պաշ մէմուրը Մ. Կզէ տէօրտիւնճիւ բիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը ալիի Օսմանի,

Նէզարէթը ճէլիլէի խարիճիյէ իսթիշարէ օտասը քէթէպէսինտէն օլուպ, թէրճէմէ խըտմէթինտէ պուլունմուշ օլան Նիգօլաքի էֆէնտիյէ իւչունճիւ բիւթպէտէն Մէճիտի,

Տարիէի սրհհիյէ թահրիրաթը էֆրէնճիյէ օտասը մուհարրիրլէրինտէն Մ. Պարօճիյէ տէօրտիւնճիւ բիւթպէտէն Մէճիտի,

Պահրը Սէֆիտ պօղաղը գարանթինասը թապիպի Մ. Լօճիանօյա տէօրտիւնճիւ բիւթպէտէն նիշանը ալիի Օսմանի,

Մէճլիսը սրհհիյէ ֆրանսըզճա քէթիպի Վիթալիս էֆէնտիյէ Յիւնճի բիւթպէտէն Մէճիտի,

Տօքթօր գայմագամ Ֆանօ պէյէ թէպտիլէն 4ունճի բիւթպէտէն նիշանի ալիի Օսմանի,

Ֆրանսա խասթախանէսի սէր թապիպի տօքթօր Եուսիյէ 4ունճի բիւթպէտէն Մէճիտի,

Թէպաամ տէվլէթը Ալիյէտէն տօքթօր Միլթիատի էֆէնտիյէ 4ունճի բիւթպէ Մէճիտի,

Աւսթրիա տէվլէթը ֆախիմէսի թէպաասընտան տօքթօր Լիսնա 4ունճի բիւթպէ Մէճիտի,

Ինկիլթերրա տէվլէթը ֆախիմէսի թէպաասընտան տօքթօր Շասօյա տէօրտիւնճի Մէճիտի,

Եունան տէվլէթի թէպաասընտան տօքթօր Ֆրագօշա տէօրտիւնճի բիւթպէ Մէճիտի,

Թէպաամ տէվլէթը Ալիյէտէն տօքթօր Մկրտիչ էֆէնտիյէ տէօրտիւնճի բիւթպէ Մէճիտի,

Իթալիան տօքթօր Սթէֆանիյէ տէօրտիւնճի բիւթպէ Մէճիտի նիշանը զիշանլարը իհսան պուլրուլմուշ տրը։

Թիւթիւն Բէժիսի իտարէսինտէն կէլէն իլան.

Տէվլէթը Օսմանիյէնին Թիւթիւն Բէժիսի միւդթէրէք գումբանեասը՝ միւխթէլիֆ պանտօրլար թապրնը միւնագասայա վազ իթմիշ օլուպ, միւնագասաի մէգքիւրէյէ կիրիշմէք իսթէյէնլերին ալաֆրանկա 21 յունվար վէ Բուսի 2 փետրվար թարիխինէ գատար էտհէմ բաշա գօնաղընտա Միւտիրիյէթը Ումումիյէ տարէքսինտէ էօյլէնտէն սօնրա ալաֆր՝ սաաթ 3է գատար հազրը պուլունրպ, քէնտի ֆիյաթլարընը պէյան իթմէկէ տավէթ օլունուրլար։

Շարթնամէ վէ իտարէ թարաֆընտան թէտարիք օյունճագ քեաղրարն գրթասը վէ թապ օլունճագ պանտօրլարրն մօտելլերի՝ հէր կիւն սապահ սաաթ 10տան էօյլէտէն սօնրա սաաթ 3է գատար Միւտիրիյէթը կումումիյէ տարէքսինտէ թարիպ օլանլարա կէսսթէրիլէճէք տրը։

Օթամպոլ 11|23 յունվ. 84

* *

Թիւթիւն Բէժիսի իտարէսի թարաֆընտան կէլէն իլան.

Կէլէճէք ապրիլ 2/14տէն իթիպարէն վիլայէթ, սանճագ վէ եա գազա պաշընա թիւթիւնճիլէրէ Բէժինին Թիւթիւնլէրինտէն սաթմագ արզուսընտա պուլունանլար՝ քէնտի թէքլիֆլէրինի պէեան իթմէք իչիւն 1884 սէնէսի Բուսի յունվար 25 վէ ալաֆրանկա փետր. 6տա էվվէլ Օթամպոլտա Էտհէմ բաշա գօնաղընտա իտարէի մէգքիւրէնին Միւտիրիյէթը Ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէյէ տավէթ օլունուրլար։

Տէրսաատէթ, Իզմիր, Սամսուն, Սէլանիք վէ Էտիրնէտէքի Թիւթիւնճիլէրէ Թիւթիւն սաթմագ՝ պալատէքի իլանա տախիլ տէյիլ տիր։

Մալիմաթը մուֆասսալ ախզ իթմէք իսթէյէնլէր, մէգքիւր Միւտիրիյէթը Ումումիյէ իտարէխանէսինէ միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր։

Տէրսաատէթ 6/18 յունվ. 1884։

ԻԼԱՆԸ ՄԻԻՀԻՄՄ

Պ. Վէ Հ. ՔԻՈՒՐՃԻՈՒՐԵԱՆ

ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐԻՆ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

Միւտէթը մէտիտէտէն պէրու էճզախէրլէք վէ եա էճզա թէրթիպի իլէ պիլիրթիղալ, էհալիյի խօշնուտ իթմէք իչիւն էլիմիզտէն կէլէն զայրէթաէ զուսուր իթմէմիշ օլտուգումուզ բաղկէթլու միւշթէրիլէրիմիզէ վէ պիթիւն էհալիյէ մալիւմ տիր։

Պու քէրրէ տախի բաղկէթլու միւշթէրիլէրիմիզէ պիր սուհուլէթ օվմագ իչիւն պիր էճզախանէ քիւչատընը արզու էդիլիպ, պիր չօգ սէնէլէրտէն պէրու հէրքէսին մալիւմիւ օլսուն Ամամպոլտա Եէնի Ճամի սօգաղընտա 26 նումէրօլը տէօղիթօտան մասատա եէնի Ամամպոլտա քէօրիւնիւն գարշըսընտա 77 նումէրօտա Պ. վէ Հ. ՔԻՈՒՐՃԻՈՒՐԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ նամը իլէ պիր էճզախանէ վէ տէօղիթօ տահա քիւչատ իլէմիշլիզ տիր։ Պուրատա Ֆրանսանընն վէ Ինկիլթերրանընն քիմեա թէրքիպլէրի վէ մեթէնէվվի մուալէճաթընն քէմալը տըգգաթլա թէրթիպ խիրմիզ օլան էն էյի ճընսլարը մէվճուտ տրը։ Պունլարտան պաշգա իսթիմալ օլունան մեթէնէվվի շարապլար, պալըգ եաղը, Նորվէկիա չիգալաթասը, գօնեագ վէ միսքիրաթը սարիէ տահիա պուլունուր։ Ինչու մաղազայա վուրուտ իտէճէք բէյէթլար՝ տէրհալ թագէ էճզալարլա վէ տըգգաթը քեամիլէ իլէ եաբըլըր։ Քէզալիք էճզախանէնին իսթ գաթընտա թապիպլէր իչիւն մահալը մախսուս թարին խիրմիզ օլուպ, պիր խասթալըգ իւզերինէ հէքիմ իլէ կէօրիւմէք իսթէյէնլէր՝ պիզիմ էճզախանէմիզի թէչրիբէ իթարլէրինտէ, հէր ճիհէթլէ ֆախէ միւշահէտ խէյրլէր։

ՀԷՐ ՆԷՎ ՔԻՄԵԷՎԻ ԹԱՀԼԻԼԱԹ

ՖԻՕՃԱԹ ՄԻՒԹԷՖԻԼ

ՏԱԽԻԼԻՑԻ

Շեհր Էմանէթինտէ միութեան էքզեքիւթիւ պուլունան հարիգզէտեկեան իսնէ գօմիսիօնը ալիսի՝ էվվելքի կիւնքի իճթիմարնտա, Ատալիա վէ Ատաբազար հարիգզէտեկէանը իչիւն պէշ դրուշլուգ իանէ պիլէթի թապը իլէ, պունլարը մահալը մէզքիւրէ էհալիի հաճիէթմէնտանընա ֆիբուխթ իթմէյէ գարար վերմիշ տիր։

—Իթալիա սէֆիրի Գօնթ Գօրթի՝ էվվելքի կիւն հուզուրը Շահանէյէ չըգըպ, Իմթիյազ Նիշանընընը իհտասընտան տօլայը իթալիա դրբալը թարաֆընտան զաթը Շահանէյէ կէօնտերիլէն թէչէքիլմէյի թագտիմէլէմիշ տիր։

Զաթը հաղրէթը Բատիշահի՝ Նիշանը մէզքիւրը թէսլիմէ մեմուր հէյէթը մէպուսէյէ Բօմատա իսիլէն իհթիրամաթը ֆէվգէլատէէն տօլայը սէֆիրը միւարէլէյհէ մահգուզիյէթը Շահանէլէրինի թէպլիգ պույուրմուշլարը։

—Զէնտ սէնէ ագտէմ քէօրբիւ իւզէրինտէ բէտէրինի գաթլ իթմիշ օլան Գէորգըն մուհաքէմէսի տունքի չարչէպիհ կիւնի խիթամ պուլարագ, նիհայէթ չուուրինտէ խալէլ կէօրիլէմէտիկինտէն տօլայը մերգումն 15 սէնէ միւտէթլէ քիւրէկէ գօնուլմասընա մահքէմէի ճինայէթտէ հիւքմ վերիլմիշ տիր։

—Իչիտիլիինէ կէօրէ, պու կէճէ Գօղազ իչինտէ եէնի քէօյտէ քէօյ պաշընտա վագը Բում միութէպէրանընտան Լօնդֆէթ պէյին եալրընա խըբուզլար կիրէբէք, պիր խայի եշա սըրգաթ իթմիշլեր տիր։

—Էվվելքի կէճէ սաաթ 8 բատտէլէրինտէ չէհրիմիզտէ չիտտէթլիճէ պիր հարէքէթը արզ վուգու պուլուպ, Բէնչէնպիհ բաղարընտա եէնի եարբլագտա օլան պիր խանէ երգըլմիշ տըր։

—Շիրա լիմանընտա Լօյտ գումբանեասը վաբօրլարընտան պիրի իլէ Ֆրէյտինէ գումբանեասը վաբօրլարընտան պիրի պէյնինտէ պիր միւսատէմէ մուգու պուլմուշ, վէ Լօյտ գումբանեասը վաբօրընա 12000 ֆրանգլըգ խասարաթ վագը օլմուշ տըր։

—Հիճբէթին 7ինճի ասրընտա եազըլմըշ օլուպ էվվելա Պիրինճի Սուլթան Մահմուտ խանա սիտ օլմուշ վէ ասնրա քիթիւպխանէի ամիրէյէ վազ իտիմիշ օլան մէ պիր հիւանիւ իսթթ իլէ մուհարբէր պուլունան պիր Գուրան նասրլա 200 սէնէտէն պէրու Սէլանիքտէ պիր Ատաբրիալը թիճճար խանէտանընընն եէտը թասարրուֆընտա պուլունրպ, խանէտանը մէզքիւր վէրէսէսի գըյմէթինի թագտիր իթտիրմէք պէհանէսիյլէ Բարիզէ կէնտերմէք իչիւն պու քէրրէ Սէլանիքտէն Մթամպօլա կէթիրտիքլէրինտէ, Գալաթա կէօմրիյինտէ էլէ կէչիպ միւսատէրէ օլունմուշ օլոզընտան, Ատաբրիա սէֆիրի ասարը աթիդգի մէզքիրէնին սահիպինէ իատէ օլունմասընը Պասը Ալիտէն թալէպ իթմիշ իսէ տէ պու Գուրանըն քիւիւպխանէի ամիրէտէն պազգա սահիպը մէշրուը օլմասընտան, Պասը Ալի՝ պէօյլէ պիր զիդգյմէթ էսէրի էլտէն չըգարմաղա էլպէթթէ մուվաֆագաթ իթմէյէճէք տիր։

—Սթամպօլտա Մահմուտ բաշա ճիվարընտա խօճա խանը գարշըսընտա վագը արսատա պուլունան պիր մահդէն էվվելքի կէճէ բիւգկերը չիտտէթինտէն երգըլարագ, տէրունինտէ սաքին պուլունան իպրահիմ նամընտա պիր ֆագիրին պիրի 12 վէ տիկէրի 8 եաչընտա իքի դըզդարընտաչը երգընթը ալթընտա գալարագ թէլէֆ օլտըգլարը կիպի, Զարշամպատա Սուլթան Սէլիմ ճիվարընտա եիւքսէք պիր տուվար՝ գարչըսընտա պուլունան Եանի գալֆանը խանէսի իւզէրինէ երգըլարագ, օ խանէ տախի երգըլմըշ օլմազլա, մերգում Եանի թէլէֆ օլմուշ, վէ անճագ գարբսը իլէ չօճուղը սալիմէն գուրթարըլմըշ տըր։

Երգըլմայա մահլ խանէ վէ տուվարլար հագդընտա Շեհր Էմանէթինտէն պէյլէտիյէ տարիբէլէրինէ իսթար գըլընմըշ օլտըղընտան իչպու գազալարըն ատէմը վուգուր խուսուսընտա իհվալ իտէն մէմուրլարըն թահթը մէսուլիյէթ ալընմասը Պիրինճի վէ Իքինճի տարիբի պէյէտիյէլէրէ Շեհր Էմանէթի Թարաֆընտան էմր օլունմուշ տըր։

—Տիվանը Հիւմայուն միութէճիմի էվվելի Տավուտ էֆ. հազրէթլէրի իլէ Տուլունը Ուսմանիյէ մէճլիսինտէ Օսմանը գօմիսէրի կէօչէր էֆ. Ավսթրիա տէվլէթի թարաֆընտան Ֆրանսա ժուրնալ նիշանընը իբինճի, վէ խարիճիյէ նէզարէթի էվրագ օտասը միւտիր մուավինի ճէմալ պէյէ Գուրդ ոբ Ֆէր նիշանընընն իւչիւնճի բիւթպէսի իթա գըլընմըշ տըր։

—Լօնիմիզտէքի ճումա էրթէսի ագշամ Գատրքէօյ Բում մէքթէպլէրինէ խանէթէն գարիյէի մէզքիւրէ թէաթրօսընտա պէօյիւք պիր պալօ վերիլէճէք տիր։ — Եէնի Թիճարէթ Օտասընընն թէչքիլի իչիւն ինթիխապ գօմիթէսինէ Թիճարէթ նէզարէթի թարաֆընտան նասպ օլունճագ օն միութէպէր թիւճճարընն ճէտվելը էսամիսի հէնուզ թանզիմ օլունմամըշ օլորընը տիւնքի նիսխէմիզտէ եազմըշ իսէք տէ, մուսխսէրէն ալտըղրմըզ մալիւմաթա կէօրէ, նէզարէթը միշարէլէյհա ճէտվելը մէզքիւրը պէր վէճճը աթի թանզիմվէ իրսալ էլլէմիշտիր։

Օսմանլը Պանգասըյա Տէրսասատէթ Պանգասընտան պիրէր միւրախխաս, Գամենտօ պանգասընն վէքիլի Մ. Ֆէրնանտէզ, Վաեանօ գումբանեասընն վէքիլի Մ. Ա. Բօզօլիմա, Մ. վէ Ց. Յակոբեան գումբանեասընն վէքիլի Ց. Յակոբեան էֆէնտի, Մ. Ճօն Թոմսըն, Մէհմէտ Խալիս էֆէնտի, Հաճի Բիասէֆ էֆէնտի, Հաճի Ալի էֆէնտի, Մ. Մօիզ Լէվի։

Ինթիխապ գօմիթէսի՝ յունվարըն 29ընճը բազար երթէսի կիւնիւ Թիճարէթ նէզարէթինտէ իսնիզատ իտէճէք տիր։

—Նաֆիա նէզարէթի միութէչարը Ալէքսանդրալը Սէպպալ էֆէնտի աղրը՝ պիր խաթալրդա միպթէլա օլուպ, մահալը մէմուրլիյէթինէ կէլմէմէքտէ իմիշ։

—Մարսիլիա պէյէտիյէ տարիբէսի՝ Գաբոսին ճատտէսինին խամինի տէյիշիպ Ալիա ճատտէսի գօյմուշ օլտուղունտան, Ամինա պէյէտիյէսի տախի պունա մուգապէլէթէն էն կիւզել պիր սօգաղտ Մարիէ իամինի վերմիշ տիր։

—Տիւնքի կիւն սաաթ 10 բատտէլէրինտէ Պօղազ իչինտէն քէօրբիւլէ կէլէն 21 նումէրօլու Շիրքէթը խարիյէ վաբօրը քէօրբիւ գուրպինտէ պիր սանտալ տէվիրէրէք, իչինտէ պուլունան սանտալը՝ վիւրուտ իտէն սանտալ վէ գայըզլար թարաֆընտան ասլիմէն գուրթարըլմըշ իսէ տէ, թագրիպէն 30 եաչընտա պուլունան միւշթերի՝ էլի վէ եիւզիւգան իչինտէ օլտուղու հալտէ կիճագէլա տէնիզտէն չգարըմըշ վէ քէօրբիւտէ պուլունանՇիրքէթին տիկէր պիր վաբօրընա նագլ իտիլէրէք միատավաթը լաղըմէ իճրա խիմիշ տիր։

Քեզալիք էվվելքի կիւն ագշամ իսթիւ Օսման գաբթանընն սիւվար օլտուղու 2 նումէրօլը Շիրքէթի վաբօրը տախի Ադհաուտ քէօյ բիշկեահընտա պիր ասքէր սանտալը չիրինմիշ իսէ տէ, տէրունինտէ պուլունան ասքէրլէր սալիմէն գուրթարըլմըշլար տըր։

Իչիթտիկիմիզէ կէօրէ, Օսման գաբթան՝ պու գաղայա սէպպպ տիւմէնճի օլտուղընը վէ քէնտինին վէրէ գատար գուսուրը օլմատըղընը պէյան իտէրէք, տիւմէնճիյի մէմուրլիյէթինտէն թարա իթտիրմիշ տիր։

Պու տա Շիրքէթին ղարիպ պիր գարարը օլմալը տըր։

Տիւնքի կիւն մահքէմէի ճինայէթտէ ճէրէեան իսէն մուհաքէմէտ Էրմէնի բահիպլէրինտէն ֆիրարի Պողոս Նաթանեան Նամընտա պիր բարաղ «Էրմէնիթան կէօղ եաշլարը» վէ «Սէֆալէթ» իւնվանը իլէ պիր բիսայէի մուզիրբէ նէյը իթմէսինտէն տօլայը միլիթթէհիմ օլմասը իլէ, մահքէմէի ճինայէթտէ ղըյապէն իճրա գըլընան մուհաքէմէ նէթիճէսինտէ բահիպը մերգում Պողոս Նաթանեանընն Էրմէնի թէպահասատրգասընը հիւքիմէթը Սէնիյէ ալէյհինտէ ֆէսատ վէ իսկանա թահրիք վէ իղրայա տարբ մէզքիւր բիսալէյի նէյը իլէմէսի թեհագգուզ իթմէքլէ, վէ իչպու հարեքէթի գանունը ճէզանընն 66 ընճը մատտէսինին ֆրգրաի ախիրտնամա, մերգումին միւեպպէտնէն նէթիճինտէ վէհուգուզ մէտեիիէճէն հգաթը իլէ պէրապէր էմրինընն հանգընա հիւքմ օ. ունմուշ տըր։ (Վ.Ֆ.)

ՂԱՐԻՊ ՊԻՐ ՏՕԼԱՆՏԸՐԸՃԸ

Իչիթտիյիմիզէ կէօրէ, չու ա. բաղզ չէհրիմիզտէ զարիպ վէ ազա գանսաթ իտէն պիր տօլանտըրը. ճը զուհուր էլլէմիշ տիր։

Շեօյլէ քի կէչէն հաֆթա պիր կիւն չարշուի քէպիրտէ Գուլամ. ճը չարշըսընտա Եահուտի միլլէթինտէն գուլամճը Ասլանը տիւ. քեանընա պիր շաես կիտիպ, իզ. միրտէ պուլունան պիր տօսթընը իսմ ու չէօհրէթինի վերէրէք, մերգում տօսթը թարաֆընտան 2 գութու ինճիր իլէ պիր թօրպա պատէմ վէ պիր մէքթուպ կէթիրմիշ օլտըղընը պէյան վէ պունլարը ագշամ իսթիւ Քիւբքի խանընտա 49 նիմէրօլու քէնտի օտասընա պույուրուպ ալմասընը խապէր վերիր, վէ թապիի օլարագ մումմարիէյհ գուլումճը թարաֆընտան քէնտիսինէ իքքամ իտիլէն գահվէ վէ սիկարայը տախի աֆիյէթ իթտիքտէն սօնրա, սարրաֆա ագչէ պօղտրբամատղրնտան պահպա պիր չերեէք մէճիսիյէ վերիպ ագշամա մէզքիւր օտատան էմանէթլէրիլէ պէրապէր ալմասընը բէճա իտէր վէ պիր չերեէյի ալարագ սավուշըպ կիտէր։ Ագշամ վագթը մուգարբէրտէ գուլումճը Ասլան՝ Քիւբքի խանընտա էօյլէ պիր օտա արար իսէ տէ, պուլմատըղընտան, պիր տօլանտըրըճընընն ֆէնտինէ կէլտիյինի անլար։

Մէրգում տօլանտըրըճը՝ պունտան պիր գաչ կիւն էվվել տախի, չարշըի մէզքիւրընն Մահմուտ բաշա գաբուսը իթթիհամինտէ Գալճրլար խանընտա պիր կիւմիւշճիինն տիւքքեանընա կիտուպ, Լինգարէտէ պիր տօսթընընն իսմ ու չէօհրէթինի վերէրէք մէրգում տօսթու թարաֆընտան պիր գութու պալ իլէ պիր թօրպա տա թարհանա կէթիրմիշ օլտըղընը վէ պունլարը ագշամ կէլլիպ իմամէլի խանընտաքի օտասընտան ալմասընը պէյան իտէր։

Մումմարիէյհ կիւմիւշճի Լինգարէտէքի տօսթը թարաֆընտան կէլէն պիր զաթը իշճիլէրէ մախսուս օլան մէզքիւր օտասընտա գալուլ իթմէյի միւնասիպ կէօրմէյէրէք, ալըպ չարշրտա վագը տիւքքեանընա կէօթիւրիր, վէ օրատա մէրգում իքքամբր իտէր։ Ուսթա տօլանտըրըճը՝ օթուրտըղը տիւքքեանընն կէչէն հաֆթա պիր չերեէյինի տօլանտըրտըղը գուլումճը Ասլանընն տիւքքեանընընն եանընտա օլտուղընը վէ մէզքիւր տիւքքեանընն ատամլարընտան պիրինին քէնտիսինի կէօրէրէք, իչին ֆէնայա ալարագընը տախի ֆիւթուր իթմէտիքտէն պայգա, տիւքքեանընն ճամէքեանընտա կէօրտիւիւ չէյլէրտէն պիր գաչ լիրալըգ տա մալ սաթին ալմայա գալգըշըր վէ նիհայէթ պէօյիւք պիր չէյ ալարագ չիպգէյի տավէթ իթմէմէք իւզրէ եարբմ լիրալըգ պիր չէյէ գանսաթ իտէր վէ քէնտիսինէ պիր մէճիսիյէ տահա վերիպ ագշամ էմանէթլէրի ալմագ իչիւն թարիֆ իթտիյի խանա կէլտիրինտէ սաթրն ալտըղը էշեանընն պէտէլի իլէ պէրապէր ալմասընը մերգում կիւմիւշիյէ թէքլիֆ իտէր, վէ պու թէքլիֆի գապուլ օլունարագ չըգըպ կիտէր։ Թարիֆէ հաճէթ եօգտըր քի, ագշամ թարիֆ օլուն խանա կիտիլիր իսէ տէ, էօյլէ պիր ատամ պուլունմազ։

Խապէր վերիլտիյինէ կէօրէ, մերգում տօլանտըրրճը չուրատա պուլուատա պունա պէնդէր տահա պազը իչկիւզարլըգլարտա պուլունմուշ վէ էլան տա բէնչէի դաբրթայա տիւշմէմիշ օլտըղընտան, պէօյլէ պիր հէրիֆին հիլէ ու խիտէսինտէն սագընըլմասը իսթար գըլընը։

ՍԱՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Լօնդրա 30 Յունվար

Ինկիլ. էհամը Ինկ. Լիր.	101-3/8
Օսմ. էհամը աչքլաը	08-15/16
» » գաբանը	(9[illegible]
Իսթիգրազ 65	11-
» 69	10-
» 71	69-1/4
» 72	15-1/2
» 73	09-
Օսմանլը Պանգասը	16-1/8
Ռուսիա իսթիգրազը	85-1/2
Մըսըր տուլ.մութա հրաէ	68-3/4
» իսթիկրազը	91-3/4
Տարիա Սանիէ (Մըսըր)	67-7/8
Ռոշիլտ իսթիգրազը (Մըսըր)	89-1/2
Մառարիսթ-Ջէսկամը 1877	101-3/4
Գամ.լիս Բարիզ 3 այ վաաէ	-

Բարիզ 30 Յունվար

Ֆրանս. էսկ. 3 % Ֆր.	77-40
» » % 5	107-55
Օսմ. էհամը աչքլաը	09-15
» » գաբանը	08-95
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	-
» 69	48-
» 73	43-
Ռուսէլի չըմէնտըֆէրի	42-25
Օսմ. Պանգասը	658-75
Գրէտի Լիոնէ	565-
Գրէտի Ֆոնսիէ	1267-50
Լիոն ագսիօնը	1265-
Սուէիշ ագսիօնը	2035-
Ռուսիա 5 % 1877	92-3/8
Իթալիա էհամը	92-40
Մսըր Ֆոնտ. մութահրաէ	346-25
Մառարիսթան էհամը	101-3/4
Եունան 6 % 1879	415-
Գամպիս 7 այ վաաէ	25-16

Վիէննա 30 Յունվար

Լօնդրա իւզէրինէ գամպիս	121-50
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի	20-70

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Էսկ. ուս. տիւն ագչ. գաբ.	09-37
Ռու սապահ աչքլաը	09-31
Մըսըր մութահրաէ. գաբ.	76-20
Ռու սապահ աչքլաը	75-27 1/2
Իսթիգրազ 65 (մութօն)	59-
» 65	56-
» 69 (բինաբ	49-50
» 72 (Պօն տիւ թրէ.)	17-25
» 73	43-75
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի	43-75
Ագչէ ֆայիզի	8-
Բէբօր Ղրշ.	30-
Հէվալէսիզ »	37-1/2

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6-30
Սթամպօլ պանգասը	6-15
Օսմիէթ ժէնէրալ	4-
Թրամվայ	3-

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղշ. Բր.
Գէյազ մէճիսիյէ ֆարգը	108-
Մէթալիք »	102-30
Գէչիք »	100-
Սթըլըգ »	103-
Գագըր »	800-
Գայմէ	1370-
Ինկիլիզ լիրասը	110-03
Ֆրանսզա ալթունը	87-25
Բօլ	80-
Գրէմից ալթունը	51-25
Գարպոն գայմէսի	9-33

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Պանդ էմբերիեալ Օսմանտա տէբօզիթօ օլունմուշէնամ.

Իչպու ալաֆր. փետրուար 1 (բում 20 յունվ. 1884) տէ Զարպխանէի ամիրէտէ ալէնէն բէչիտէ օլընճագ Բումէլի չըմէնտըֆէրիներն Օսմանլը Պանգասընտա տէբօզիթօ օլունմուշ էսհամլար բրրօմէսլերի եալընըզ գիրի միւմգիտէ սաթըլմագտա տըր։

Գալաթատա Ֆօմիսիօն խանընն գարշըսընտա Ն. 9

Ղ. Ֆ. Զօֆոբրեան

ԻԼԱՆԱԹ

Խագինէի Խասսա Շահանէտէն կէլէն իլան

Պրուսատա Մուրատիյէ մահալէսինտէ քեանն հարիր ֆապրիգաի Հիւմայունը իլէ մերպութաթը 1300 սէնէսի մայիսի իսթիտասընտան իթիպարէն 3 սէնէ միւտէթ վէ շէրարթը միութէթբրիէ վէ 90 ատէտ լիրաի Օսմանի պէտելը իյճարը սէնէվի իլէ թալիպի էօհտեսինտէ օլուպ, կէլէճէք շուպաթրն 5ինճի կիւնիւ իհալիի գաթիյէսի իճրա օլունաճաղընտան, զամմ իլէ խթիճարա թալիպ օլանլարրն եէվմը մէզքիւրէ գատար խագինէի խասսա Շահանէյէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

7 քեանունը սանի 99 5—4

Այորն վիլայէթի տախիլինտէ քեանն մալիմէլ էսամի խկէլէլեր իլէ Եաֆատան ճիտտէ վէ Եէնպու իսկէլէլերինէ վաբօրլա նագլ օլունճագ օլան 94000 քիլը աթիգ հընթանրն նավլը տերտէսթը միւնագասա օլտուղը կէչինտէ կագէթալար իլէ իլան իտրիմիշ իտի։ Միւնագասա չարթնամէսինտէ կէօթէրիլտիկի իզրէ։ վաբօր՝ համուլէսինի ճիտտէ վէ Եէնպուտա պատէլ թախլիյէ հինը ավտեթինտէ գարանթինատան թէմեիզ բրաթիգա ալրը իսէ, պէհէր քիլը աթիգ իչիւն 9, վէ պուլաչըգ բրաթիգա ալտըղը հալտէ, քէզալիք պէհէր քիլը աթիգի իչիւն 10 ղրշ. նաիլ ալմագ չարթը իլէ իչպու հընթանրն նագլը պիր թալիպ իւզէրինտէ օլտուղունտան, վէ մահը ճարբիի Բումինին 24ինճի սալը կիւնի գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, զիքր օլունան նավլարտան նօգասն իլէ նագլ իթմէկէ թալիպ օլանլարրն եէվմը մէզքիւրտ Մալիյէ խագինէի ճէլիլէսինտէ Աչար վէ Ադնամ էմանէթի տարիբսինտէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

17 քեանունը սանի 99 3—2

Շեհր Էմանէթինտէն կէլէն իլան

Բուդէնը զէյթ

Գրէյտ

1080

Տօն եաղը

Գրէյտ

600

Լասթիգ

Գրէյտ

96

Իւսթիւբի

Գրէյտ

240

Ինկիլիզ սալմէսթրէսի

Գրէյտ

24

Սրարմաչէթ

Գրէյտ

12

Պիւքիւլմիշ բէնպէ

Գրէյտ

12

Օտա

Գրէյտ

60

Եէշիլ պօյա

Գրէյտ

36

Սիւլիւէն

Գրէյտ

36

Պէյաղ մանուն

Գրէյտ

120

Թօմար ֆըրչասը

Գրէյտ

180

Բուդէնը պէզիր

Գրէյտ

36

Բուդէնը նէֆթ

Գրէյտ

60

Բէօսէլէ

Գրէյտ

36

Զրմբարէ քեաղրը

Գրէյտ

24

Կազ սանտըղը

Ատէտ

24

Ինկիլիզ սրավլասը

Գրէյտ

3

Բեաղրտխանէ սու մաքինալարը իչիւն պիր սէնէլիք լիւզումը օլան պալատէ ճինն ու մրգտարը մուհարբէր էշեանրն չէրարթը մալիմէ իլէ պիլ միւնագասա միւպայեասը մուգարբէր օլուպ, իչպու քեանունը սանինին 23ինճի բազար երթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, իթիյա թալիպ օլանլարրն թէէմինաթ ագչէլերի վէ եա միութէպէր քէֆիլլերի իլէ եէվմը մէզքիւրէ գատար Շեհր Էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

15 քեանունը սանի 99 3—3

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Վ-ՐԻՈՐԸ ՈՐՈՒԹԻՒ ԷՈԲԷԿԻՆԻՆ ԿԷԼԷՆ ԷՐ.

Էվգաֆը Հիւմայուն խաղինէսի վարիտաթը ումումիյէ իտարէսինտէ պէհէր կիւն միզայէտէլերի իճրա օլունմագտա օլան աթիիւգ գիքր մահլիւլաթը իչպու 1299 սէնէսի քեանունը էվվելին 26ընճը բազար երթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն քեանունը սանինին 16ընճը բազար երթէսի կիւնիւնէ տէկին մահլիւլաթ իտարէսիյլէ մէճլիսը իտարէյէ միւրաճաաթ էլէմէլերի 3 տէֆա իլան գըրընմըշ էսի. մահը մէզքիւրին 16ընճը բազար երթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն 23ինճի բազար երթէսի կիւնիւ սաաթ 6տան 10ա գատար հուզուրը նէզարէթտէ միւզայէտէի ինթիհաիլէլերի իճրա գըրընըպ, վէ երթէսի սալը կիւնիւ տախի 100տէ 5 վէ տահա զիյատէ զամմ իտիլիր իսէ գապուլ օլունուպ անտէն սօնրա քէյֆիյէթը թէֆվիզի Պասը Ալի ճանիպը սամիսինտէն արզ ու խթիյան գըրընճաղընտան, զամմ իլէ թալիպ օլանլարրն գըյմէթը մուխամմէնէնին էօշրինէ միւսավի թէէմին ագչէսինի միւթամէսինտէ կէօթէրիլտիկի իզրէ։ վաբօր՝ համուլէսինի ճիտտէ վէ Եէնպուտա պատէլ թախլիյէ հինը ավտեթինտէ գարանթինատան թէմեիզ բրաթիգա ալրը իսէ, պէհէր քիլը աթիգ իչիւն 9, վէ պուլաչըգ բրաթիգա ալտըղը հալտէ, քէզալիք պէհէր քիլը աթիգի իչիւն 10 ղրշ. նաիլ ալմագ չարթը իլէ իչպու հընթանրն նագլը պիր թալիպ իւզէրինտէ օլտուղունտան, վէ մահը ճարբիի Բումինին 24ինճի սալը կիւնի գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, զիքր օլունան նավլարտան նօգասն իլէ նագլ իթմէկէ թալիպ օլանլարրն եէվմը մէզքիւրտ Մալիյէ խագինէի ճէլիլէսինտէ Աչար վէ Ադնամ էմանէթի տարիբսինտէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

17 քեանունը սանի 99 3—2

Ինկիլիզ սալմէսթրէսի

Գրէյտ

24

Սրարմաչէթ

Գրէյտ

12

Պիւքիւլմիշ բէնպէ

Գրէյտ

12

Օտա

Գրէյտ

60

Եէշիլ պօյա

Գրէյտ

36

Սիւլիւէն

Գրէյտ

36

Պէյաղ մանուն

Գրէյտ

120

Թօմար ֆըրչասը

Գրէյտ

180

Բուդէնը պէզիր

Գրէյտ

36

Բուդէնը նէֆթ

Գրէյտ

60

Բէօսէլէ

Գրէյտ

36

Զրմբարէ քեաղրը

Գրէյտ

24

Կազ սանտըղը

Ատէտ

24

Ինկիլիզ սրավլասը

Գրէյտ

3

Բեաղրտխանէ սու մաքինալարը իչիւն պիր սէնէլիք լիւզումը օլան պալատէ ճինն ու մրգտարը մուհարբէր էշեանրն չէրարթը մալիմէ իլէ պիլ միւնագասա միւպայեասը մուգարբէր օլուպ, իչպու քեանունը սանինին 23ինճի բազար երթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, իթիյա թալիպ օլանլարրն թէէմինաթ ագչէլերի վէ եա միութէպէր քէֆիլլերի իլէ եէվմը մէզքիւրէ գատար Շեհր Էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

15 քեանունը սանի 99 3—3

սինտէ Տօղրամանը սօգաղընտա Զատրընը Էլհաճ Մուհիտտին էֆէնտի վագֆընտան թէրպիէն 80 զրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 150 զրա պաղչէյի միւշթէմիլ միւնհէտիմ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի մահլիւլէն վէ նըսֆը տիրէր հիսսէսի տախի թարաֆընտան ֆիրուխթ օլունաճաղը։

.. 82 .. վէ 84 .. 1000 . — Գատը գարիյէսինտէ Օսման աղա մահալլէսինտէ Ռիֆա բաշա չէշմէսի ճատտէսինտէ չէհրի 160 ղրշ. քիրալը թէրպիէն 100 զրա արսատա մէպնի 4 օտա վէ 10 զրա աչըգլըզը միւշթէմիլ 2 պապ մէնզիլին 8 հիսսէտէն 1 հիսսէսի։

.. 109 .. 4166 . — Իւսկիւտարտա Սիւլէյման աղա մահալլէսինտէ Գաբաճա Ահմէտ ճատտէսինտէ Սուլթան Ամպտիլ Համիտ Խան վագֆընտան թէրպիէն 32 զրա արսատա մէպնի պիր օտա վէ զահրինտէ թէրպիէն 28 զրա աչըգլըզը միւշթէմիլ չէհրի 200 ղրշ. քիրալը պիր պապ սալխանէ կէսիկինին 120 սէհիմ իթիպարը իլէ 20 սէհիմ հիսսէսի։

.. 10 .. 3207 1/2. Գալաթատա Ճամիի ճէտիտ մահալլէսինտէ Հաճի Ֆոթի սօգաղընտա հարէմէյն կէտիքեաթընտան թէրպիէն 130 զրա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ 10 օտա վէ 2 սուֆա վէ 130 զրա ախշամ գաղինօ վէ 170 զրա լէպզ տէրեայա գատար իսկէլէ մահալինի միւշթէմիլ սէնէվի 36000 ղրշ. քիրալը մուգատտէմա խավարէնը պագգալ էլեէվմ պիր պապ միւսիրթաթ ֆաալրիգասընն 120 սէհիմ իթիպարը իլէ 2 պուլուգ սէհիմ հիսսէսի։

.. 16 .. 13000. — Ագսարայտա Մէսիհ բաշա մահալլէսինտէ Ալը խան սօգաղընտա Մէսիհ բաշա ճամիի չէրիֆի վագֆընտան տէրունինտէ 2 գուպուլը միւշթէմիլ թէրպիէն 270 զրա պիր գըթա մէնզիլ արսասը։

.. 6 .. 4000. — Զարչուի քէպիրտէ Հազբրճըլար իչինտէ Ալէմշահ սօգաղընտա Սուլթան Մահմուտ խան վագֆընտան չէհրի 30 ղրշ. քիրալը թէրպիէն 15 զրաքեարկիր պիր պապ թէրզի տիւքքեանը կէտիկի էլեէվմ պիր պապ հաղրճը տիւքքեանընն սիւլիս հիսսէսի մահլիւլէն վէ սիւլսան հիսսէսի տախի սահիպլէրի թարաֆընտան հիսսէի մահլիւլէ իլէ պէրապէր ֆիրուխթ օլունաճաղը։

. . . 4 . . 10000 — Զարչուի քէպիրտէ Վարագճըլար սօգաղընտա Սուլթան Մահմուտ խան վագֆընտան չէհրի 70 ղրշ. քիրալը թէրպիէն վէ թախմինէն 15 զրա միւլք մա կէտիք քեարկիր պիր պապ վարագճը տիւքքեանընն սիւլիս հիսսէսի մահլիւլէն վէ տիկէր սիւլսան հիսսէսի տախի սահիպի թարաֆընտան հէսսէի մահլիւլէ իլէ պէրապէր ֆիրուխթ օլունաճաղը։

.. 1 .. 5000. — Այվան սէրայ Գաբուսու գուրպինտէ գօրուճու Մէհմէտ Զէյնէպի մահալլէսինտէ Ասլան խանկէլէսի սօգաղընտա թէրպիէն 90 զրա արսատա մէպնի պիր պապ գաբաֆթէը տիւքքեանընն սիւլիս հիսսէսի։

.. 13 .. 400. — Պաղչէ Գաբուսընտա Զէյնէպի օղլու ալպէտտին մահալլէսինտէ Քեթեէնիլեր սօգաղընտա ճէտիտ Վալիտէ Սուլթան վագֆընտան չէհրի 100 ղր. քիրալը պիր պապ քեթէնճի մաղազասընընն միւլքի։

.. 34 .. 13000. — Զարչուի քէպիրտէ Զուճաճը խանը տէրունինտէ իւսթ գաթտա սատրը էպպգ Նէվշէհիրլի Ղազի Իպրահիմ բաշա վէ Ֆաթմա Սուլթան վագֆլարընտան միւլք մա կէտիկի օլմագ իւզրէ չէհրի 80 ղրշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ օտանընն պիթիւնիւ։

.. 7 .. 6000. — Միւլէյմանիյէ գուրպինտէ Շէյմսէտտին Մօլա կիւրանի մահալլէսինտէ Եօղուրթխանէ սօգաղընտա 7 նումէրօ իլէ մուրագգամ Սուլթան Սիւլէյման վագֆընտան թէրպիէն 120 զրա արսա իւզէրինէ մէպնի ֆէվգինտէ պիր օտասը միւշթէմիլ չէհրի 60 ղրշ. քիրալը պիր պապ քեարկիր մաղազանընն պիւթիւնիւ։

.. 41 .. 6000. — Սամաթիա գուրպինտէ հաճի Հիւսէյին մահալլէսինտէ Պէօյիւք Գուլէլի սօգաղընտա Արբա էմինի էլհաճ Սիւլէյման աղա վագֆընտան մուգատտէմա մէնզիլ վէ Շէրպէթխանէ էլեէվմ Պէօյիւք Գուլէլի չէրպէթխանէսի տիմէքլէ մասարուֆ անճագ վագֆը մէզքիւրտէն մուայնէն չէհրի ղրշ. քիրալը պիր պապ չէրպէթխանէ միւլքի։

.. 3 .. 3000. — Զարչուի քէպիրտէ Ալի բաշա խանը տէրունինտէ իւսթ գաթտա թէրպիէն 30 զրա արսատա մէպնի չէհրի 30 ղրշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ օտանընն 3 հիսսէտէն 2 հիսսէսի։

.. 2 մէ 4 .. 130000. — Ֆընտըգլըտա Ալվի էֆէնտի մահալլէսինտէ Իզզէթ բաշա եօգուշունտա Իզզէթ Մէհմէտ բաշա վէ Պաղչէպանզատէ Մէհմէտ Էմին էֆէնտի վագֆլարընտան թէրպիէն վէ թախմինէն 200 զրա արսատա 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 160 զրատա 2 գուրնալը պիր համմամ վէ 200 զրա մաթպախ մահալի վէ քեպիր գուլու վէ պիր մախզէն վէ պիր մասուրա մահ լէզիզ վէ պիր սու խագինէսի վէ 160 զրա ախրը մահալինի միւշթէմիլ 3760 զրա պիր զրթա գօնագ արսասը։

---

(1) Ճիւմլէլերին պաչարընտա իլք հիզատա պուլունան բաղգամար մահիլաթը նիմէրօլարընը վէ խինճի հիզատաքիէր գըյմէթը մուխամմէնէլերինի պիտիրմէքտէ տիրէր։